

بررسی ساختار و چهارچوب مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری در نشریه‌های بین‌المللی

دکتر محمد نمازی*   دکتر محمد محمدیان**   دکتر زینب مهتری***
دانشگاه شیراز

چکیده

هدف این مقاله بررسی چهارچوب مقاله‌های علمی پژوهشی در نشریه‌های بین‌المللی حسابداری است تا بتوان به وضعیت ساختار مقاله‌های علمی حسابداری در سطح جهانی پرداخت و الگوی متداول روش علمی در حسابداری را نیز ارائه کرد. ابتدا با استفاده از روش کتابخانه‌ای، چهارچوبی مفهومی شامل یازده جزء از ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی ارائه شد. سپس با استفاده از تحلیل محتوا ساختار ۶۴۳ مقاله طی سال‌های ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۷، از بین ۷۸ نشریه حسابداری بین‌المللی با درجه اعتبار متفاوت، بررسی شد و از طریق انطباق آن با چهارچوب مفهومی میانه، کروسکال والیس و من ویتنی آزمون شدند. نتایج مطالعه نشان داد ترتیب رعایت اجزای ساختار پژوهش در ۳۵۴ مقاله از ۶۴۳ مقاله (بیش از ۵۵ درصد) کاملاً منطبق با چهارچوب مقاله علمی پژوهشی نیست؛ اما میانگین ساختار کلی مقاله‌های حسابداری و اجزای آن (بجز چهارچوب نظری و پیشنهادها) مطابق با ساختار تجویز شده در روش تحقیق برای مقاله علمی پژوهشی است همچنین رتبه‌بندی نشریه‌ها با استفاده از چارک‌ها نیز نشان داد تفاوت معناداری بین ساختار کلی مقاله‌های حسابداری چاپ شده در نشریه‌های با درجه اعتبار بالا نسبت به مقاله‌های منتشر شده با درجه اعتبار پایین‌تر وجود ندارد؛ فقط بین ویژگی‌های بخش‌های چکیده، کلیدواژه، مقدمه، مبانی نظری و یافته‌ها تفاوت معناداری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: ساختار پژوهش حسابداری، ویژگی‌های اجزای پژوهش، روش علمی پژوهش، نشریه‌های بین‌المللی حسابداری.

---

* استاد ممتاز حسابداری Mnamazi@rose.shirazu.ac.ir

** دکتری حسابداری Mohammadian.shirazu@gmail.com

*** دکتری حسابداری (نویسنده مسئول) Zmehtari.shirazu@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۹/۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۲/۸

۱. مقدمه

طبق مبانی نظری روش تحقیق (فیلدز، لیز و وینسنت، ۲۰۰۱ و اسمیت، ۲۰۱۷) فرق عمده بین پژوهشی علمی و پژوهشی غیرعلمی در رعایت گام‌های روش تحقیق به گونه سیستماتیک و مبتنی بر روش علمی و کیفیت اجرای آن‌ها است. به‌منظور ارائه مقاله‌ای علمی، لازم است پژوهش‌گر از ساختار خاصی که به عنوان روش تحقیق علمی^۱ معرفی شده است، استفاده کند تا روایی و پایایی لازم را داشته باشد و یافته‌های آن بیشتر مقبول جامعه حرفه‌ای و دانشگاهی قرار گیرد (عبدالخلیق و آجینکیا، ۱۹۷۹). ساختار تحقیق در معنای آکادمیک خود، مجموعه‌ای از قواعد حرفه‌ای مشخص است. این مجموعه قواعد چهارچوبی را شکل می‌دهند که دانشمندان در آن ادعاهای خود را بر تفکر و ایده اصلی و اولیه استوار می‌سازند و ساختاربندی متن بر اساس آن‌ها انجام می‌شود (کاتلین، ۲۰۱۶). از این‌رو انتشار یک مقاله در نشریه‌ای علمی، فقط حلقه‌ای از زنجیره ترجمان دانش^۲ است و برای کاربردی شدن و انتقال و پیاده‌سازی دانش، باید ساختار و همچنین اصول صحیح نگارش علمی را داشته باشد؛ در غیر این صورت جایگاهی در چرخه انتقال دانش نخواهد داشت (هج، ۲۰۰۷ و مویلانن، ۲۰۰۷).

مشکل اصلی این است که مقاله‌های چاپ‌شده اغلب ساختار دقیقی ندارند و اکثر آن‌ها حتی فاقد عنوان‌بندی دقیق هستند و مطالب در بسیاری از آن‌ها بدون ارائه عنوان‌ها و زیرعنوان‌ها به صورت یک توده به دنبال هم ظاهر شده‌اند (وود، ۲۰۱۶). این در حالی است که مقاله باید ارتباط منطقی و علمی سه‌سویه بین نویسنده، متن و خواننده برقرار کند؛ بنابراین نویسندگان هنگام نگارش متن نباید فقط تفکرات خودشان را در نظر بگیرند، بلکه باید خود را به جای خواننده فرضی بگذارند. پیامد این نظریه پرداختن به وقایع ارتباطی و عوامل شناختی، اجتماعی و روان‌شناختی در تولید متن‌ها است که حاصل آن لزوم بررسی و پیمودن فرآیندهایی است که در طی آن‌ها متن تولید می‌شود. این نظریه ضرورت بررسی ساختار مقاله‌های نویسندگان را که یکی از مراحل فرآیند تولید متن است، ایجاب می‌کند (اسوالز، ۱۹۸۱).

مشکل دیگری که در بررسی مقاله‌های چاپ‌شده وجود دارد این است که ترتیب گام‌های روش علمی (ارائه چکیده، مقدمه، مبانی نظری، پیشینه تحقیق، الگوی مفاهیم نظری، روش تحقیق، یافته‌ها و بحث و نتیجه‌گیری) به گونه سیستماتیک انجام نشده و گاهی ساختار متن مقاله‌ها متفاوت است (گاستاوی، ۲۰۱۷ و آمنای و وانوارک، ۲۰۱۲)؛ در نتیجه به عنوان نمونه، این پرسش‌ها را به وجود می‌آورد: آیا در پژوهشی علمی فرضیه‌های مطالعه باید قبل از روش تحقیق ارائه شود یا

بعد از آن؟ آیا پیشینه تحقیق باید قبل از مبانی نظری ارائه شود یا بعد از آن؟ از نظر مبانی روش تحقیق، این بخش‌ها به عنوان ساختار علمی روش تحقیق در کجا باید قرار گیرند تا بحث سیستماتیک بودن روش تحقیق تحقق یابد؟

در این صورت، نه تنها گام‌های روش تحقیق به گونه علمی رعایت نمی‌شود، بلکه باعث سردرگمی و ابهام در رعایت توالی گام‌های سیستماتیک در ادبیات روش تحقیق نیز می‌شود. به‌منظور رفع این معضلات، در علم‌سنجی اصول و استانداردهایی وضع شده است تا نویسندگان با پیروی از آن‌ها بتوانند تولید علم و دانش را به صورت علمی و استاندارد به استفاده‌کنندگان ارائه دهند و این تولیدات بر اساس نظم و ترتیب و با اهداف از قبل تعیین‌شده باشد (وود، ۲۰۱۶). اگرچه در سایر رشته‌ها، از جمله، روانشناسی، بازاریابی و پزشکی، ساختار و چهارچوب مقاله‌های علمی پژوهشی و ویژگی‌های اجزای آن بررسی شده است (به عنوان مثال، ساپ، ۱۹۸۸ و هاگن، ۲۰۰۴)، این موضوع تا کنون در رشته حسابداری، دقیق بررسی نشده است، فقط مطالعه‌هایی در مورد ارزیابی و رتبه‌بندی نشریه‌ها از لحاظ روش‌شناسی پژوهش یا تحلیل موضوعی پژوهش‌های انجام‌شده در نشریه‌های حسابداری انجام شده است (برناردی و کولینز، ۲۰۱۸؛ کوین، سامرز، ویلیامز و وود، ۲۰۱۰؛ دالتون، هارپ، اولر و وایدنز، ۲۰۱۴؛ ایوانس و همکاران، ۲۰۱۵؛ بویلون و راونسکرافت ۲۰۱۰).

هدف این پژوهش ارائه ساختار و الگوریتم هر مقاله علمی پژوهشی در حسابداری و محتوای لازم مربوط به هر یک از اجزای آن است. انگیزه این مقاله بررسی ساختار و چهارچوب مقاله‌های علمی پژوهشی در نشریه‌های بین‌المللی حسابداری است تا با مقایسه تطبیقی ساختار مقاله‌ها، چهارچوبی علمی از ساختار و گام‌های لازم در نگارش مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری و محتوای لازم برای هر مورد معرفی و ارائه شود؛ همچنین نقاط قوت و ضعف ساختار علمی تحقیقات حسابداری نمایان شود. نتایج این پژوهش می‌تواند توجه پژوهش‌گران در حوزه حسابداری را برانگیزد و آنان را از سردرگمی در تهیه ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی برهانند. در ضمن یکنواختی در ارائه ساختار و الگوی پژوهش‌های حسابداری به وجود آورد و به دنبال آن باعث ارتقای کیفیت مقاله‌های این شاخه علمی نیز بشود. از سوی دیگر، در سال‌های اخیر دغدغه‌ها و نگرانی‌های بسیاری از درک و توسعه حسابداری و به‌کارگیری آن در محتوای محیط تجاری امروز مطرح شده است (نمازی و موسوی‌نژاد، ۱۳۹۵). این موضوع باعث شده است دانش حسابداری در ایران، با گذر از دوران آموزش، به‌طور جدی وارد عرصه پژوهش و تحقیق شود (منصوری، ثقفی و موسی‌پور، ۱۳۹۳). از این‌رو ارائه ساختاری برای مقاله‌های علمی پژوهشی در حوزه حسابداری اهمیت زیادی دارد.

ساختار مقاله حاضر به این شرح است: ابتدا مبانی نظری پژوهش بررسی می‌شود و بر اساس آن چهارچوب مفهومی ارائه می‌شود؛ پس از آن، ضمن تشریح روش‌شناسی و اجزای آن، یافته‌های پژوهش بیان می‌شوند؛ سپس با تفسیر آن‌ها در بخش بحث و نتیجه‌گیری و در نظر گرفتن محدودیت‌های پژوهش، پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آتی نیز ارائه خواهد شد.

۲. مبانی نظری پژوهش

اختلاف رفتار بین مشاهده‌کننده دقیق با عقل سلیم کامل و پژوهش‌گران علمی، ریشه در به‌کارگیری روش علمی دارد. روش علمی مطالعه‌ای نظام‌مند، کنترل‌شده و تجربی و مجموعه‌ای از فرضیه‌های به‌دست‌آمده از ساختاری نظری است (کرلینگر و لی، ۱۹۹۹). پژوهش‌گرانی که روش علمی را دنبال می‌کنند، نخست ساختاری نظری به وجود می‌آورد که به تشریح رفتار کمک می‌کند؛ سپس درستی و نادرستی فرضیه‌های خود را به‌وسیله آزمایش تجربی محقق می‌سازد. این روند نظام‌مند فراگیر مطالعه پدیده‌ای است که در هر پژوهش به روش علمی دنبال می‌شود و اجزای اصلی آن را ایده، پژوهش‌گران، روش و محیط تشکیل می‌دهند؛ به عبارتی دیگر، پژوهش‌گران با ایده‌ای که در ذهن دارد و با تأثیرپذیری از محیط، روش علمی را برای بررسی ایده خود در پیش می‌گیرد و در نهایت فرآیند و نتایج کار خود را گزارش و در قالب مقاله علمی منتشر می‌کند (عبدالخلیق و آجینکیا، ۱۹۷۹).

یکی از روش‌های مؤثر برای آگاه کردن خواننده‌ها به مقاله‌های علمی، انتشار آن‌ها در نشریه‌ای با ساختار علمی است. این نشریه‌ها در قالب مباحث خاص محدود می‌شوند و جدیدترین دستاوردهای علمی و یافته‌های پژوهشی را منتشر می‌کنند (باروچ، ۲۰۰۱)؛ اما پرسشی که در اینجا می‌توان مطرح کرد این است که چرا پژوهشی به روش علمی تحت عنوان انتشار یافته، انجام می‌شود. در پاسخ به این پرسش می‌توان به انگیزه‌های آن اشاره کرد. در واقع انگیزه‌های منطقی برای اجرای پژوهش ممکن است در برگیرنده هر یک از این عوامل باشد: آزمون نظریه به گونه‌ای که پژوهش‌های پیشین را ادامه دهد؛ آزمون فرضیه‌ای که به‌وسیله مطالعه‌های پیشین تحقق یافته است؛ کاربرد ابزارهای جدید برای توضیح و ارزیابی مسئله‌ای قدیمی و گسترش مرزهای حرفه‌ای به‌وسیله گسترش ایده‌ها، الگوها و نظریه‌های نوین (عبدالخلیق و آجینکیا، ۱۹۷۹).

تمامی این انگیزه‌ها می‌تواند در قالب مقاله‌ای علمی تحقق یابد؛ اما بسته به نوع انگیزه، نوع ساختار مقاله‌ها می‌تواند به صورت مقاله‌های تحلیلی، مروری، توصیفی و علمی‌پژوهشی باشد.

مقاله‌های تحلیلی به دنبال واکاوی، پیش‌بینی، توصیف و اثبات نظریه‌ها هستند. مقاله‌های مروری یا تاریخچه‌ای مقالاتی هستند که درباره تاریخ تکوین هر شاخه علمی در گذشته بحث می‌کنند. مقاله‌های توصیفی مقالاتی است که به شرح و توصیف پدیده یا واقعه‌ای می‌پردازند. مقاله‌های علمی پژوهشی به مقاله‌هایی اطلاق می‌شوند که عموماً بر پردازش داده‌های جمع‌آوری شده متکی هستند و با پردازش و تحلیل داده‌ها، به اطلاعات جدید و یافته‌های تازه‌ای دست می‌یابند و از ساختار ویژه علمی برخوردارند (کوین و همکاران، ۲۰۱۰). نکته مهم این است که مقاله‌های علمی پژوهشی افزون بر اینکه نظم و ترتیب کلی مقاله‌های دیگر را دارند، باید ساختار کلی مقاله‌ای علمی را نیز رعایت کنند؛ به عبارتی دیگر، در مقاله‌های تحلیلی، مروری و توصیفی، نظم و تسلسل مطالب مهم است، اما مقاله‌های علمی پژوهشی از ساختار و چهارچوب خاصی تبعیت می‌کنند (اسمیت، ۲۰۱۷؛ کوین و همکاران، ۲۰۱۰ و گاستل و دی، ۲۰۱۶).

عبدالخلیق و آجینکیا (۱۹۷۹) در کتاب پژوهش‌های تجربی در حسابداری، چهارچوب ممکن برای بررسی گزارش‌های پژوهشی در حسابداری را در قالب پنج بخش شرح داده‌اند:

۱) درک انگیزه پژوهش؛ ۲) موضوع (مسئله) مطالعه‌شده؛ ۳) ساخت تئوری؛ ۴) ایجاد فرضیه‌ها؛ ۵) تدوین طرح و ویژگی‌های کیفی پژوهش. آن‌ها پس از بررسی گام‌های روش تحقیقی که بانچ (۱۹۶۷) ارائه کرده است، گام‌های سیستماتیک زیر را برای تحقیق حسابداری پیشنهاد کرده‌اند:

۱) ارائه پرسش؛ ۲) ایجاد فرضیه؛ ۳) بیان پیش‌فرض؛ ۴) بررسی هر یک از پیش‌فرض‌ها؛ ۵) طراحی فن برای آزمون فرضیه‌ها؛ ۶) آزمایش قابلیت اطمینان و مربوط بودن فن‌ها؛ ۷) انجام و تفسیر آزمایش‌ها و ۸) ارزیابی حقیقی بودن پیش‌فرض‌ها و میزان قابلیت اعتماد فن‌ها.

بروس (۱۹۸۳) ساختار و چهارچوب مقاله علمی پژوهشی را در چهار بخش می‌داند:

۱) مقدمه؛ ۲) روش‌شناسی؛ ۳) نتیجه‌گیری و ۴) بحث.

این چهارچوب در همه رشته‌های دانشگاهی یکسان نیست؛ اما چهارچوبی که به‌گونه کامل در تمامی مقاله‌های علمی پژوهشی وجود دارد شامل سه قسمت کلی مقدمه، متن و بحث و نتیجه‌گیری است که هر یک از این بخش‌ها نیز از زیر مجموعه‌هایی تشکیل شده‌اند و از ویژگی‌های خاصی تبعیت می‌کنند. چهارچوب موجود در بخش مقدمه را می‌توان به‌صورت طبقه‌بندی چهار قسمتی ارائه داد. به این صورت که قسمت اول مربوط به مشخص کردن حوزه پژوهش به‌وسیله نشان دادن اهمیت موضوع و شرح دانش موجود است. در قسمت دوم، خلاصه‌ای از پژوهش‌های قبلی ارائه می‌شود.

قسمت سوم، زمینه‌سازی برای پژوهش ارائه می‌شود. قسمت چهارم مربوط به معرفی پژوهش به‌وسیله توصیف پژوهش و مطرح کردن هدف پژوهش است. متن مقاله شامل ارائه پیشینه پژوهش، ارائه مطالب اصلی مطالعه‌شده، طبقه‌بندی مطالب تحت مطالعه، تفسیر، استدلال و ارائه مثال است. بخش بحث و نتیجه‌گیری شامل توضیح نتایج، ارائه یافته‌های مربوط به فرضیه‌ها، پشتیبانی یا رد کردن پژوهش‌های قبل و پیشنهاد به همراه استدلال است (بروس، ۲۰۰۸ و ساپ، ۱۹۸۸).

سیرسی و منتزر (۲۰۰۳) چهارچوبی سازمان‌یافته از فرآیند اجرای تحقیق علمی را در قالب شکل ۱ که به نمودار ماهی تحقیق (استخوان ماهی)^۴ معروف است، ارائه می‌کنند. در این شکل تحقیق علمی به پنج جزء اصلی متوالی تقسیم می‌شود:

(۱) مسئله تحقیق؛ (۲) پارادایم؛ (۳) نظریه؛ (۴) روش‌شناسی و (۵) اعتبار.

هر جزء نیز از زیر مجموعه‌هایی تشکیل می‌شود، که در شکل ۱ نشان داده شده است. این ماهی تحقیق در اقیانوس (جهان‌بینی) و در جهت جریان آب (روند متداول) شنا می‌کند. جریان متداول به عنوان جهت‌گیری پذیرفته شده و عمومی است. منظور از جهان‌بینی، پارادایم‌های مربوط به مفروضات زیربنایی درباره معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی و تأثیرات آن بر تحقیق است. هر یک از اجزای ماهی تحقیق لازم و ضروری است؛ اما به تنهایی کافی نیستند؛ در نتیجه فقط با انجام منظم و سیستماتیک همه اجزای ماهی تحقیق، تحقیقی علمی انجام می‌شود.

ایوانس و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی عوامل مؤثر بر خودارزیابی مقاله علمی پژوهشی در حوزه حسابداری را بررسی کردند. آن‌ها ساختار مقاله علمی پژوهشی برای ارزیابی را در پنج بخش طبقه‌بندی کردند:

(۱) پرسش پژوهش؛ (۲) نظریه؛ (۳) نوآوری پژوهش؛ (۴) طرح پژوهش و تجزیه و تحلیل داده‌ها و (۵) تفسیر یافته‌ها و نتیجه‌گیری.

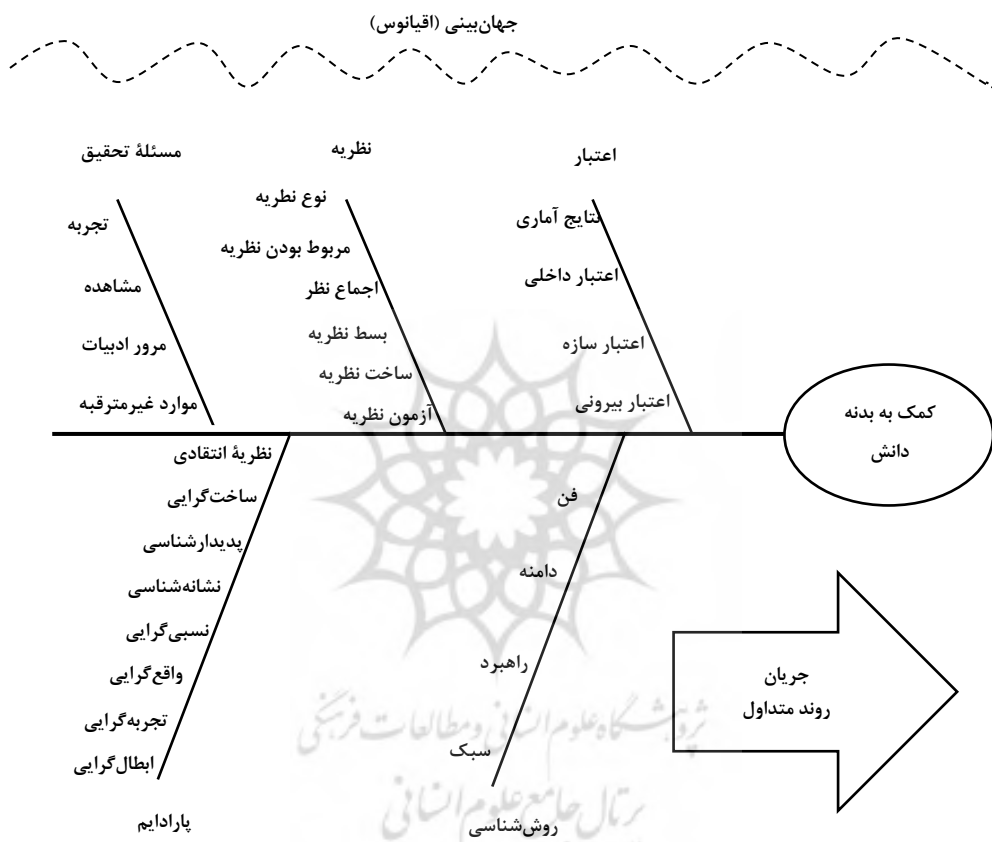
اخیراً اسمیت (۲۰۱۷) نیز با بهره‌گیری از مطالعات سایر پژوهش‌گران به بررسی ساختار یک مقاله علمی پژوهشی با رویکرد اثباتی، در حوزه حسابداری پرداخته است. وی بیان می‌کند در حالت کلی دو نوع رویکرد برای تدوین پژوهش‌های حسابداری وجود دارد:

(۱) هنجاری یا تجویزی و (۲) اثباتی.

بسیاری از پژوهش‌گران، به‌ویژه در حوزه آموزش حسابداری، بر رویکرد تجویزی تاکید دارند. این در حالی است که رویکرد اثباتی در سال‌های اخیر رویکرد غالب پژوهش در حوزه‌های حسابداری بوده است. اسمیت (۲۰۱۷) بر این اعتقاد است که برای تعیین ساختار مقاله علمی پژوهشی ابتدا باید

رویکرد مدنظر در انجام پژوهش مشخص شود. به اعتقاد وی، مقاله علمی پژوهشی با رویکرد اثباتی از پنج بخش تشکیل می‌شود:

(۱) مسئله پژوهش؛ (۲) پیشینه؛ (۳) فرضیه؛ (۴) روش و (۵) نتایج.

شکل ۱: اجزای ماهی تحقیق (سیرسی و منتزر، ۲۰۰۳، ص ۱۴۵)

با این وجود، پرسش‌های اساسی این‌ها است: آیا پژوهش‌گران حسابداری از این گام‌های روش تحقیق به‌گونه سیستماتیک استفاده می‌کنند؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، چه گام‌هایی را بیشتر و چه گام‌هایی را کمتر دنبال کرده‌اند؟ تأثیر رعایت کردن یا رعایت نکردن گام‌های سیستماتیک در پژوهش‌های آنان بر روایی داخلی و خارجی تحقیقات چیست؟ و چه اثری روی کیفیت یافته‌ها می‌گذارد؟

این پرسش‌ها نه تنها باعث ارتقای روش تحقیق در حسابداری می‌شوند، بلکه می‌توانند به برخی از انتقادهای مهم مربوط به مقاله‌های روش تحقیق در حسابداری نیز پاسخ دهند؛ به عنوان مثال، دمسکی (۲۰۰۷)، فلینگهام (۲۰۰۷) و مویزر، (۲۰۰۹) بیان می‌کنند وضعیت نشریه‌های حسابداری، به‌عنوان رشته‌ای علمی، از لحاظ ساختاری و محتوایی چندان مطلوب نیست؛ به گونه‌ای که در حال حاضر نشریه‌های حسابداری از لحاظ موضوعی، همگن^۵ و قبیله‌ای^۶ شده‌اند و شبکه‌های اجتماعی خودمحافظ^۷ آن‌ها را هدایت می‌کنند. این در حالی است که مقاله‌های حسابداری از لحاظ محتوایی و ساختاری در سطح وسیعی مشتق شده، دوشاخه‌ای شده و دور از پایه و اساس و ساختار مدون هستند. افزون بر این، ساختار و الگوی مشخصی با ذکر جزئیات برای پژوهش‌های علمی حسابداری تجویز نشده است. در این شرایط پژوهش‌گران دچار کمبود اطلاعات و حتی سردرگمی خواهند شد و بیم آن می‌رود که شرایط و ساختار روش علمی در تحقیقات حسابداری رعایت نشود؛ در نتیجه کیفیت پژوهش‌های حسابداری از روایی و پایایی مناسبی برخوردار نشود. به اعتقاد ما، یکی از دلایلی که عنوان می‌شود کیفیت مقاله‌های حسابداری کمتر از کیفیت سایر رشته‌های دانشگاهی است و نتوانسته است به‌عنوان پژوهشی علمی مطرح شود، ناشی از همین نکته است.

با توجه به نکات مطرح شده در مورد ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی و ویژگی‌های آن، جز چند پژوهش تاکنون مطالعه جامع و دقیقی در خصوص ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی در رشته حسابداری انجام نشده است؛ از جمله این مطالعات می‌توان به انجام تحقیق علمی مطابق با ماهی تحقیق (سیرسی و منتزر، ۲۰۰۳)، نظریه علمی که بیان‌گر روش علمی در مقابل رویکرد طبیعی (یا تعاملی)^۸ است و از شکل ساختاری پژوهش پیروی می‌کند (عبدالخلیق و آجینکیا، ۱۹۷۹) اشاره کرد. به این دلیل مقاله حاضر سعی دارد این موضوع را به‌گونه تجربی بررسی کند.

۲.۱. چهارچوب مفهومی و ویژگی‌های مربوط به ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی

نگاره ۱ چهارچوب مفهومی و اجزای روش تحقیق علمی را بر اساس پارادایم‌های رایجی که دانشمندان روش تحقیق مطرح کرده‌اند، نشان می‌دهد. طبق این نگاره، اجزای مقاله علمی پژوهشی باید سیستماتیک و به این ترتیب دنبال شوند:

- (۱) عنوان؛ (۲) چکیده؛ (۳) واژه‌های کلیدی؛ (۴) مقدمه؛ (۵) مبانی نظری و پیشینه؛ (۶) روش‌شناسی؛ (۷) یافته‌ها؛ (۸) بحث و نتیجه‌گیری؛ (۹) محدودیت‌ها؛ (۱۰) پیشنهادها و (۱۱) منابع.
- ویژگی‌ها و همچنین اطلاعات مهمی که باید در هر یک از اجزای بالا در نظر گرفته شوند با ذکر

برخی از پیشینه‌ها و منابع مربوط در نگاره ۱ ارائه شده است. در حقیقت نگاره ۱ الگوریتم روش تحقیق علمی را نیز نشان می‌دهد. ستون ۱ اجزای الگوریتم و ستون ۳ کمینه اطلاعات لازم و گام‌هایی را که پژوهش‌گر علمی باید در فرآیند پژوهش طی کند، نشان می‌دهد. بخش‌های بعدی مقاله به بررسی مقایسه‌ای اجزای الگوریتم روش تحقیق علمی با اجزای مقاله‌های منتشرشده در نشریه‌های بین‌المللی حسابداری می‌پردازد. این نکته حائز اهمیت است که در هر نشریه معمولاً قسمتی تحت عنوان راهنمای نویسندگان وجود دارد که نویسنده برای نگارش مقاله باید به آن قسمت مراجعه کند؛ اما در روش تحقیق، ساختار کلی مقاله و نحوه تدوین آن ارائه می‌شود. نگاره ۱ الگوی کلی پژوهش را نشان می‌دهد؛ همچنین لازم است عنوان شود روش تحقیق بستگی به روش‌شناسی کمی و کیفی و فن استفاده‌شده نیز دارد. به عنوان نمونه، تحقیقات ریاضی و پژوهش‌هایی که از الگوی ریاضی استفاده می‌کنند، ممکن است متغیر مستقل و وابسته نداشته باشند. این نوع مقالات به عنوان انتشارات تحلیلی در نظر گرفته می‌شوند (هادر و همکاران، ۲۰۰۸). به همین دلیل نگاره ۱ تنها چهارچوب مقالات علمی پژوهش‌های تجربی را نشان می‌دهد.

نگاره ۱: چهارچوب مفهومی و ویژگی‌های مربوط به ساختار مقاله‌های علمی در پژوهش‌های تجربی

منبع	ویژگی‌ها و اطلاعات (گام‌های) مهمی که باید ارزیابی شوند	شرح	اجزا (الگوریتم)	ترتیب
معطریان و علی بابایی (۲۰۱۵)؛ باکستون و میدوز (۱۹۷۷)؛ هاگن (۲۰۰۴)؛ لوینسون و هارتلی (۲۰۰۵)؛ سولار (۲۰۰۷)؛ گاستل و دی (۲۰۱۶).	۱	منعکس‌کننده محتوای مقاله باشد.	نخستین بخش هر مقاله که خوانندگان مطالعه می‌کنند، عنوان است. به همین دلیل نخستین قضاوت خواننده درباره محتوای مقاله، از مطالعه عنوان حاصل می‌شود؛ بنابراین عنوان مقاله که در واقع هویت مقاله و هدف آن را به نمایش می‌گذارد، باید روشن، گویا، جذاب، جامع، دقیق، بلیغ، فصیح، نوآورانه، تاحد ممکن مختصر و فاقد پیش‌داوری باشد.	۱
	۲	بیش از ۹ الی ۱۲ کلمه نباشد.		
	۳	از اختصارات مبهم استفاده نشده باشد.		
	۴	جنبه شعاری یا تبلیغاتی نداشته باشد.		
	۵	از جمله خبری استفاده نشده باشد.		
گاستل و دی (۲۰۱۶)؛ آندراد (۲۰۱۱)؛ مارتین (۲۰۰۳)؛ کروس و آپنهیم (۲۰۰۶)؛ فاکس و هارتلی (۲۰۰۳)؛ لیدی (۱۹۹۱)؛ مولینا (۱۹۹۵).	۱	تصویر روشنی از محتوای مقاله را ترسیم کند و حاوی مقدمه‌ای کوتاه باشد.	هدف از تهیه چکیده فراهم آوردن تصویری کلی در مورد محتوای مقاله است و باید به خواننده در تصمیم‌گیری برای مطالعه متن اصلی یا مطالعه نکردن آن کمک کند. چکیده باید درست، دقیق، مستقل از متن، غیر قضاوتی، روان و منسجم باشد و به صورت یک بند و به زمان گذشته نوشته شود و حاوی هدف، روش بررسی، نتایج و تفسیر آن باشد.	۲
	۲	معمولاً بین ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه باشد.		
	۳	هدف پژوهش به روشنی ارائه شود.		
	۴	روش پژوهش (ازجمله جامعه آماری و نمونه، نحوه گردآوری داده‌ها و فن آماری استفاده‌شده) به اختصار بیان شود.		
	۵	یافته‌های کاربردی و نتیجه‌گیری به اختصار بیان شود. اهمیت یافته‌ها نیز بیان شود.		

ترتیب	اجزا (الگوریتم)	شرح	ویژگی‌ها و اطلاعات (گام‌های) مهمی که باید ارزیابی شوند	منبع
۳	واژه‌های کلیدی	هدف از بیان واژه‌های کلیدی این است که پژوهش‌گران با چند کلمه بیان کند به چه مفاهیم و موضوعاتی در مقاله توجه شده است. به همین منظور باید ترکیبی از واژه‌های اعم و اخص که بیشترین و نزدیک‌ترین رابطه معنایی را با محتوای مقاله دارند، انتخاب شود. این نکته احتمال بازیابی بیشتر مقاله در سایت‌های رایانه‌ای و سایر منابع اطلاعاتی را در آینده نیز افزایش می‌دهد.	۱ ارتباط موضوعی لازم با محتوای مقاله داشته باشد.	گاستل و دی (۲۰۱۶)؛ ساپ (۱۹۸۸).
		تعداد کافی از دقیق‌ترین کلید واژه‌ها (بین ۳ تا ۷ کلمه) انتخاب شوند.	۲	
		با عنوان و مسئله پژوهش تناسب داشته باشد.	۳	
		نمای کلی مقاله را در ذهن تداعی کند.	۴	
		به خواننده کمک کند که به چه مفاهیم و موضوعات مهمی در مقاله توجه شده است.	۵	
۴	مقدمه	مقدمه مدخل مقاله یا نقطه ورود نویسنده به نگارش است و هدف آن آماده ساختن ذهن خواننده برای ورود به بحث اصلی و تبیین اهمیت مقاله است؛ از این‌رو، در ابتدای بخش مقدمه جمله کوتاهی در خصوص سابقه پژوهش ارائه می‌شود. در واقع مقدمه باید با تبیین اهمیت موضوع مقاله، خواننده را جذب کرده و او را به مطالعه آن علاقمند کند. مقدمه مطلوب ضمن معرفی و اهمیت پژوهش باید سوال‌ها، اهداف و دستاوردهای پژوهش را نیز بیان کند.	۱ هدف مقاله به روشنی توصیف و تبیین شود.	اسوالز (۱۹۸۱)؛ گاستل و دی (۲۰۱۶)؛ سراج (۲۰۰۲)؛ هارتلی (۲۰۰۳)؛ ایوانس، فنج، هوفمن، موزر و استیدی (۲۰۱۵).
		مسئله پژوهش توضیح داده شود.	۲	
		استادهای لازم برای تبیین سابقه موضوع ارائه شده باشد.	۳	
		به اهمیت و دستاوردهای پژوهش اشاره شود.	۴	
		ساختار کلی پژوهش به اختصار بیان شود.	۵	
۵	مبانی نظری و پیشینه	نظریه‌ها در پژوهش به واسطه مبانی نظری معنا پیدا می‌کنند و از این طریق پرسش مدنظر پژوهش‌گران تحلیل‌پذیر خواهد شد. بدین منظور، در مقاله علمی باید مبانی نظری مربوط به ارتباط بین متغیرها، با توجه به نتایج پژوهش‌های پیشین و نظریه‌های مطرح‌شده، تشریح شود و بر اساس آن، فرضیه‌ها برای پاسخ به پرسش مدنظر تدوین شوند. همچنین دلایل متعددی برای اشاره به پیشینه پژوهش وجود دارد که از آن جمله می‌توان به دلایل زیر اشاره کرد: نشان دادن پیوند پژوهش حاضر با پژوهش‌های قبلی؛ نشان دادن احاطه نویسنده به حوزه موضوعی مطالعه‌شده؛ رهنمون ساختن خواننده به مطالعه منابع بیشتر؛ به تصویر کشیدن رویکردهای حاکم بر حوزه موضوعی مدنظر و ترسیم ارتباط آن‌ها با رویکرد مقاله؛ ایجاد مبانی مناسبی برای فرضیه‌های مطالعه.	۱ مبانی نظری به صورت روشن (جداگانه) از پیشینه پژوهش ارائه شود.	ایوانس و همکاران (۲۰۱۵)؛ کینی (۱۹۸۶)؛ درک و ویلیام (۲۰۱۶)؛ اسمیت (۲۰۱۷).
		مبانی نظری برای روابط علت و معلولی بین متغیرهای مستقل و وابسته بحث و توضیح داده شود.	۲	
		پیوند موضوع مقاله با سابقه پژوهشی آن به روشنی ترسیم شود.	۳	
		پژوهش‌های انجام‌شده در رابطه با موضوع مقاله باشند و بر اساس تقویم زمانی یا موضوع آورده شود.	۴	
		از پیشینه پژوهش نتیجه‌گیری لازم گرفته شود و پژوهش‌های قبلی نقد شوند.	۵	

ترتیب	اجزا (الگوریتم)	شرح	ویژگی‌ها و اطلاعات (گام‌های) مهمی که باید ارزیابی شوند	منبع
۶	روش‌شناسی	روش‌شناسی بیان‌گر این موضوع است که پژوهش چگونه باید انجام شود و افزون بر طرح و روش پژوهش نکات زیر را نیز در بر می‌گیرد: بیان پرسش‌ها و فرضیه‌های پژوهش؛ انتخاب و آزمون تئوری؛ جامعه آماری و نوع و شیوه نمونه‌گیری؛ انتخاب روش و منطق استفاده‌شده در پژوهش، ابزار اندازه‌گیری، سنجش روایی و پایایی؛ روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها و فن‌های آماری (یا ریاضی و غیره) به کار گرفته‌شده.	۱ روش پژوهش به روشنی تبیین شود.	اولار (۲۰۱۱)؛ اولر، اولر و اسکوسن (۲۰۱۰)؛ بویلون و راونسکرافت (۲۰۱۰)، گران (۲۰۰۸)؛ بروس (۲۰۰۸)؛ لیم (۲۰۰۶)؛ پیکوک (۲۰۱۱)، گاستل و دی (۲۰۱۶)؛ کریستسون (۱۹۸۳).
			۲ پرسش‌های پژوهش به روشنی ذکر شده و فرضیه‌ها بر اساس شیوه‌های صحیح فرضیه‌نویسی تنظیم شوند.	
			۳ پرسش‌ها و فرضیه‌ها بر اساس پشتوانه‌های علمی و قبل از روش پژوهش ذکر شوند.	
			۴ ویژگی‌های عمده جامعه آماری مطالعه‌شده به دقت معرفی شود.	
			۵ نحوه جمع‌آوری اطلاعات و فن‌های مربوط (آماري و غیرآماري) به روشنی تشریح شود.	
۷	یافته‌ها	نتایج مهم باید با کلمات روان و دقیق و بدون بزرگ‌نمایی، ابتدا توصیف و سپس تجزیه و تحلیل شوند، از طریق توصیف، مقایسه، تحلیل و تفسیر و در قالب نگاره و نمودار؛ به نحوی که بیشترین اطلاعات با اشغال کمترین فضا در اختیار خواننده گذاشته شود.	۱ نتایج و یافته‌های پژوهش به روشنی توصیف و تبیین شوند.	درک و ویلیام (۲۰۱۶)؛ ساپ (۱۹۸۸)؛ کانینگهام (۲۰۰۴).
			۲ نگاره‌ها آورده شوند و با توجه به آمار توصیفی و استنباطی، تفکیک شوند.	
			۳ یافته‌های مقاله پاسخگوی پرسش‌ها بوده و متناسب با فرضیه‌ها باشند.	
			۴ یافته‌ها، هدف‌های اولیه مقاله را تأمین کنند.	
			۵ سهم کافی به تحلیل یافته‌ها اختصاص یابد.	
۸	بحث و نتیجه‌گیری	در این بخش یافته‌های پژوهش، تفسیر شده و با پژوهش‌های مشابه مقایسه می‌شوند و نویسنده پاسخ پرسش‌های پژوهش و برداشت نهایی خود را از پژوهش مطرح می‌کند.	۱ نتیجه‌گیری باید مستخرج از یافته‌های تحقیق بوده و به اندازه کافی مستدل باشد.	ایوانس و همکاران (۲۰۱۵)؛ فاکس و هارتلی (۲۰۰۳)؛ کاجلمیر (۲۰۰۴)؛ پیکوک (۲۰۰۲)؛ باستارکمن (۲۰۱۲)؛ گاستل و دی (۲۰۱۶).
			۲ پیوند و انسجام لازم بین نتیجه مقاله با یافته‌های آن وجود داشته باشد.	
			۳ به پرسش‌ها (فرضیه‌های) پژوهش پاسخ دهد و هدف‌های اصلی مقاله را محقق سازد.	
			۴ سهم نویسنده مقاله و نگاه تحلیلی وی در بحث و نتیجه‌گیری برجسته شود.	
			۵ یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های مشابه و معرفی‌شده، به ویژه در بخش پیشینه، مقایسه شوند.	

ترتیب	اجزا (الگوریتم)	شرح	ویژگی‌ها و اطلاعات (گام‌های) مهمی که باید ارزیابی شوند	منبع
۹	پیشنهادها	مقاله علمی باید راه‌گشای سایر پژوهش‌گران در حوزه موضوعی خود باشد و به جای آنکه سعی در گذاشتن نقطه پایانی برای موضوعی داشته باشد، برای گشودن افق‌های تازه برای سایر پژوهشگران تلاش کند. پیشنهادها باید مستند بر یافته‌های پژوهش باشد و جنبه تازه‌ای را مطرح کند که در پژوهش حاضر انجام نشده و بهتر است پژوهش‌گران آن را دنبال کنند. در نهایت پیشنهادها می‌توانند برای جامعه مطالعه‌شده کاربردی نیز باشند.	۱ مقاله با پیشنهادها کاربردی برای حل مسئله بررسی شده همراه باشد.	ایوانس و همکاران (۲۰۱۵)؛ درک و ویلیام (۲۰۱۶).
			۲ پیشنهادها بر اساس یافته‌ها و نتیجه‌گیری نهایی مقاله مطرح شوند.	
			۳ مقاله با پیشنهادها مفیدی برای پژوهش‌های بعدی به پایان برسد.	
			۴ ایده‌های تازه‌ای برای سایر پژوهش‌گران مطرح شود.	
			۵ پیشنهادها مطرح‌شده تحلیلی و علمی باشد.	
۱۰	محدوده و محدودیت	به‌منظور عملی شدن پژوهش، پژوهش‌گران ناچار به تعیین محدوده کار خود هستند تا بتوانند از این طریق نظمی منطقی به کار خود بخشیده و از نتایجی که به دست می‌آورند، دفاع کنند. در مقابل محدودیت‌هایی وجود دارد که خارج از کنترل پژوهش‌گران است و منشأ دیگری، از جمله عوامل محیطی دارد. اشاره به محدودیت‌ها باعث می‌شود تا پژوهشگر با نگاهی نقادانه به پژوهش خود بنگرد و نتایج به‌دست‌آمده را بهتر تفسیر کند؛ در نتیجه تصویر روشن‌تری از محیط پژوهش را برای خوانندگان ترسیم کند.	۱ محدوده پژوهش و دلایل انتخاب آن به روشنی تبیین شوند.	درک و ویلیام (۲۰۱۶).
			۲ محدودیت‌های پژوهش و چگونگی مقابله با آن‌ها ذکر شوند.	
			۳ محدوده پژوهش متناسب با هدف مقاله و مسأله بررسی شده باشد.	
			۴ روشی برای به حداقل رساندن تأثیر محدودیت‌ها پیش‌بینی شود.	
			۵ در تعمیم نتایج به محدوده و محدودیت‌های پژوهش توجه شود.	
۱۱	منابع	هدف از ارائه فهرستی از منابع، نشان دادن مقدار تلاش پژوهش‌گران در بررسی و استفاده از منابع گوناگون، احترام گذاشتن به حقوق سایر نویسندگان و مؤلفان و نیز راحتی دستیابی خوانندگان به منابع مدنظر است. بدین منظور پژوهش‌گران باید به دقت تمامی منابع معتبر و استنادشده در متن مقاله را با ذکر مشخصات کتاب‌شناختی در انتهای مقاله درج کنند. در این راستا، تنها منابع مطمئن و مرجع (به اعتقاد نویسنده) باید ذکر شود؛ همچنین نویسنده باید مقاله خود را مطابق با روش‌های ارجاع‌دهی مدنظر نشریه، از جمله انجمن روانشناسی آمریکا، ^۹ شیکاگو، ^{۱۰} هاروارد، ^{۱۱} و تکوور ^{۱۲} رفرنس دهد.	۱ منابع استنادشده مرجع، به روز و مرتبط با موضوع مقاله باشند.	کاتلین (۲۰۱۶)، ساپ (۱۹۸۸)؛ گاستل و دی (۲۰۱۶).
			۲ اطلاعات کتاب‌شناختی تمام منابع استنادشده در فهرست منابع درج شده باشد.	
			۳ از منابع معتبر استفاده شود.	
			۴ نشانی اینترنتی کامل و تاریخ آخرین بازدید منابع برخط ذکر شود.	
			۵ منابع مطابق با شیوه‌نامه استناد مدنظر نشریه تهیه شود.	

۳. روش‌شناسی پژوهش

۳.۱. پرسش‌ها و فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری مربوط به ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی و پیشینه پژوهش، پرسش اصلی این است که آیا مقاله‌های منتشر شده در نشریه‌های بین‌المللی حسابداری، ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی را طبق چارچوب (الگوریتم) بالا رعایت می‌کنند؟ بر همین اساس دو فرضیه زیر مطرح می‌شود:

فرضیه اول: ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری، منطبق با ساختار الگوی مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی است.

با توجه به اینکه در مبانی نظری برای هر مقاله یازده بخش به‌عنوان عناصر اصلی مقاله در نظر گرفته شده است، بنابراین افزون بر اینکه میزان مطابقت ترتیب ارائه‌شده در مقاله با ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی مقایسه و بر اساس آن فرضیه اول آزمون می‌شود، هر بخش از ساختار مقاله نیز به‌عنوان فرضیه‌ای فرعی آزمون می‌شود.

فرضیه دوم: بین ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌های بین‌المللی با درجه اعتبار مختلف، تفاوت معناداری وجود دارد.

با توجه به مبانی نظری مبنی بر اینکه یکی از عوامل مؤثر بر رتبه‌بندی نشریه‌ها، رعایت ساختار مطلوب مقاله‌های آن نشریه است (چان، سیو و واتام، ۲۰۰۹)، در فرضیه دوم انتظار می‌رود مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌هایی که از درجه اعتبار (به‌عنوان مثال ضریب تأثیرپذیری یا رتبه) بالایی برخوردارند، نسبت به مقاله‌هایی که در نشریه‌هایی با درجه اعتبار پایینی چاپ شده‌اند، ساختاری مطلوب‌تر و متفاوت داشته باشند (اسمیت، ۲۰۰۹ و کوین و همکاران، ۲۰۱۰). بدین منظور، با چارک‌بندی نشریه‌ها، ساختار کلی مقاله‌ها، همچنین هر بخش از مقاله‌ها (یازده بخش) به‌عنوان فرضیه‌های فرعی، مطرح و آزمون می‌شوند.

۳.۲. نوع و روش پژوهش

نوع پژوهش با توجه به طبقه‌بندی روش‌شناسی پژوهش‌های حسابداری اولالری (۲۰۱۱)، از چهار منظر تئوری، هدف، زمان و استدلال مطالعه شده است. این پژوهش از نظر تئوری، در حیطه پژوهش‌های اثباتی حسابداری قرار می‌گیرد. از لحاظ طبقه‌بندی بر مبنای هدف، از نوع پژوهش‌های توصیفی است. از نظر نوع پژوهش، نیمه‌تجربی و پس‌رویدادی است. به دلیل استفاده از نمونه‌ای از

جامعه برای اجرای آزمون‌های پژوهش و تعمیم نتایج حاصل شده به کل جامعه، و از لحاظ نوع استدلال برای نتیجه‌گیری، جزو پژوهش‌های استقرایی است. روش اجرای این پژوهش از منظر تحلیل و جمع‌آوری داده‌ها، از نوع تحلیل متنی و محتوا (لافران و مکدونالد، ۲۰۱۶ و نمازی، رجب‌دردی و روستامیمندی، ۱۳۹۶) و به صورت کتابخانه‌ای و پیمایشی است و طی گام‌های زیر انجام می‌شود:

گام اول تحلیل محتوای ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی و ویژگی‌های هر بخش و تدوین چهارچوبی مشترک است که با استفاده از منابع کتابخانه‌ای انجام می‌شود. این گام در بخش مبانی نظری در نگاره ۱ ارائه شد.

گام دوم تدوین چک‌لیست ارزیابی ارائه‌شده در نگاره ۱ با استفاده از طیف لیکرت است که بر اساس آن میزان مطابقت ساختار مقاله‌های مربوط به نشریه‌های حسابداری با چهارچوب تهیه‌شده در گام اول سنجیده می‌شود و ویژگی‌های هر بخش از مقاله‌ها ارزیابی می‌شوند. بدین منظور، در صورتی که ترتیب ارائه بخش‌های مختلف مقاله کاملاً مطابق با ترتیب ارائه‌شده با چک‌لیست ارزیابی (نگاره ۱) باشد، امتیاز ۵ به آن مقاله داده می‌شود و به ازای هر بخشی که در مقاله وجود ندارد، یک امتیاز کسر می‌شود؛ همچنین با توجه به اینکه هر بخش مقاله دارای ۵ معیار ارزیابی است (مطابق با نگاره ۱) به ازای داشتن هر ویژگی یک امتیاز به آن بخش تعلق می‌گیرد و اگر آن بخش اصلاً در مقاله نباشد، امتیاز صفر داده می‌شود.

گام سوم تحلیل آماری داده‌های ناشی از ارزیابی تطبیقی مربوط به ترتیب ساختار و همچنین ویژگی‌های هر بخش از مقاله‌های حسابداری با چهارچوب استخراج‌شده در گام اول است. این تحلیل با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۳ برای مقایسه عناصر ساختاری مقاله‌ها با توجه به اعتبار نشریه‌ها در قالب چارک‌بندی (در بخش بعد توضیح داده خواهد شد) نیز انجام می‌شود. گام چهارم شامل بحث و نتیجه‌گیری یافته‌ها است. بدین منظور درباره شرایط موجود در ساختار مقاله‌های حسابداری بحث می‌شود و به‌منظور ارتقای کیفیت مقاله‌های این شاخه علمی، توصیه‌هایی در خصوص ساختار مطلوب مقاله علمی پژوهشی نیز ارائه می‌شود.

۳.۳. جامعه آماری، قلمرو زمانی و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری پژوهش، عبارت است از تمامی مقاله‌های علمی پژوهشی مندرج در نشریه‌های انگلیسی زبان حسابداری که تا پایان سال ۲۰۱۷ انتشار یافته‌اند. نظر به اینکه تعیین دامنه و شناسایی چنین

جامعه‌ای اگر غیر ممکن نباشد، بسیار دشوار و پر هزینه است و امکان گردآوری اطلاعات همگن و انکاپذیر وجود ندارد، گزینه‌ای جز محدود کردن جامعه آماری پیش گفته باقی نمی‌ماند. در برخی از مطالعات مشابه از ۱۰ یا ۲۰ نشریه درجه A و B (تاپ) حسابداری استفاده شده است (ریتر و ویلیامز، ۲۰۰۲؛ چان و همکاران، ۲۰۰۹؛ کوین و همکاران، ۲۰۱۰).

در این مقاله با توجه به اهمیت و گستردگی موضوع، لیست نشریه‌های حسابداری مندرج در کتاب روش‌های پژوهش در حسابداری اسمیت (۲۰۰۹)، به عنوان جامعه آماری پژوهش حاضر انتخاب شد. این لیست شامل ۹۶ نشریه است که بر اساس رتبه‌های A* (بالاترین رتبه) تا C (پایین‌ترین رتبه) طبقه‌بندی شده‌اند (تعداد این نشریه‌ها در نسخه جدید کتاب در سال ۲۰۱۷ به ۶۰ نشریه رسیده است). با این حال، برخی از نشریه‌ها به دلیل نداشتن نسخه الکترونیکی و در دسترس نبودن مقاله‌های آن‌ها، از لیست حذف شد. در نهایت تعداد ۷۸ نشریه به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شد. از سوی دیگر، با توجه به اینکه رتبه‌بندی نشریه‌ها در کتاب اسمیت قدیمی بود، در جهت اعتبار رتبه‌بندی نشریه‌ها، ابتدا لیست نشریه‌های حسابداری بر اساس رتبه در پایگاه اطلاعاتی اسکاپوس^{۱۳} در سال ۲۰۱۶ دریافت شد (نگاره ۳ را ببینید) و بر این اساس نشریه‌ها رتبه‌بندی و برای تجزیه و تحلیل بیشتر، چارک‌بندی شد؛ همچنین از آنجا که اطلاعات تمامی سال‌ها برای نشریه‌ها وجود نداشت و این پژوهش به صورت مقطعی در آوریل سال ۲۰۱۷ انجام می‌شود، مقاله‌های منتشر شده طی دوره‌ای نه‌ساله بین سال‌های ۲۰۰۹ الی ۲۰۱۷ مدنظر قرار گرفت؛ از این‌رو، جامعه آماری این پژوهش را تعداد ۱۳,۲۰۶ مقاله مربوط به ۷۸ نشریه، طی دوره‌ای نه‌ساله تشکیل می‌دهد. برای جلوگیری از اتلاف وقت و صرفه‌جویی در منابع مالی، اقدام به نمونه‌گیری طی چند مرحله شد. در مرحله اول حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، به شرح زیر مشخص شد:

$$n = \frac{NZ^2 pq}{Nd^2 + Z^2 pq}$$

در این رابطه:

N حجم جامعه، n حجم نمونه، p درصد توزیع افراد دارای صفت در جامعه، q درصد توزیع افراد فاقد صفت در جامعه، Z اندازه متغیر در توزیع نرمال در سطح اطمینان مدنظر استخراج‌شدنی از نگاره توزیع نرمال و d مقدار خطا که برابر است با تفاضل نسبت واقعی صفت در جامعه با میزان تخمین پژوهش‌گران برای آن است.

با توجه به این فرمول، حداقل حجم نمونه در فاصله اطمینان ۹۵ درصد و با مدنظر قراردادن پارامترهای نگاره ۲، برابر با ۳۷۳ مقاله است.

نگاره ۲: حجم نمونه آماری

n	d	q	p	Z	N
۳۷۳	۰/۰۵	۰/۵۰	۰/۵۰	۱/۹۶	۱۳,۲۰۶

با وجود این، برای اطمینان بیشتر و استحکام روایی آماری، تعداد ۶۴۳ مقاله به عنوان نمونه مدنظر قرار گرفت. این تعداد، با توجه به انتخاب حداقل یک مقاله در هر نشریه و در هر سال صورت گرفت. در مرحله آخر، نحوه انتخاب نمونه در هر نشریه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی برای هر سال - نشریه انجام شد. بدین منظور سعی شد حداقل یک یا دو مقاله شماره آخر هر سال مربوط به هر کدام از این نشریه‌ها (به شرطی که جزو مقاله‌های تحلیلی، مروری و توصیفی نباشند) به عنوان نمونه در نظر گرفته شود.

برای هر بخش از ساختار مقاله، پنج گویه مطابق با چهارچوب ارائه شده در بخش مبانی نظری (نگاره ۱) مطرح شد و از طریق طیف لیکرت اندازه‌گیری شد. پایایی پژوهش به وسیله ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد. این ضریب معادل ۰/۸۰ بود که پایایی پرسش‌نامه (چک‌لیست ارزیابی) به کاررفته در پژوهش را تأیید می‌کند؛ همچنین در این پژوهش از روش روایی صوری استفاده شد و گویه‌های پرسش‌نامه (معیارهای ارزیابی) با نظر خبرگان (پانزده نفر از استادان و دانشجویان دکتری حسابداری در دسترس که سابقه تدریس روش تحقیق دارند) در چندین مرحله اصلاح و نهایی شد.

۴. یافته‌ها

نگاره ۳ اطلاعات مربوط به جامعه آماری و حجم نمونه را نشان می‌دهد. یادآوری می‌شود عدد صفر در سال ۲۰۱۷ بیان‌گر منتشر نشدن نشریه در این سال است؛ زیرا آمار کل مقالات تا آوریل سال ۲۰۱۷ است. این موضوع برای نشریات در سایر سال‌ها نیز صادق است.

نگاره ۳: جامعه آماری و حجم نمونه مطالعه

تعداد نمونه	تعداد کل مقالات	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	چراک	رتبه جدید	رتبه اسکاپوس	رتبه اسمیت	نام نشریه
۹	۲۹۰	۷	۳۹	۳۷	۳۰	۳۳	۴۵	۳۳	۳۶	۳۰	۱	۱	۳	*A	Journal of Accounting and Economics
۹	۱۶۵	۴	۲۳	۱۶	۱۹	۲۴	۱۷	۲۱	۲۰	۲۱	۱	۲	۵	*A	Management Accounting Research
۹	۳۲۲	۶	۳۸	۴۵	۳۷	۳۲	۳۲	۳۲	۴۳	۵۷	۱	۳	۶	*A	Accounting Organizations and Society
۹	۶۰۷	۲۰	۷۰	۸۴	۷۵	۷۲	۷۳	۷۲	۷۲	۶۹	۱	۴	۷	*A	Accounting Review
۹	۲۵۳	۵	۳۲	۲۶	۳۱	۳۰	۳۹	۳۴	۲۹	۲۷	۱	۵	۸	*A	Journal of Accounting Research
۹	۴۵۳	۱۸	۶۱	۶۴	۴۵	۵۵	۴۶	۵۶	۶۷	۴۱	۱	۶	۹	*A	Contemporary Accounting Research
۹	۱۹۳	۱۸	۲۳	۲۸	۲۵	۲۳	۱۸	۲۵	۱۷	۱۶	۱	۷	۱۰	A	The British Accounting Review
۹	۳۵۹	۲۶	۴۲	۴۳	۵۰	۴۲	۴۱	۳۳	۳۸	۴۴	۱	۸	۱۱	*A	Accounting, Auditing & Accountability Journal
۹	۲۸۴	۸	۳۴	۳۷	۳۱	۴۹	۳۰	۴۳	۲۶	۲۶	۱	۹	۱۲	A	Auditing: Journal of Theory and Practice
۹	۲۴۷	۴	۲۶	۲۷	۳۰	۳۳	۳۰	۳۰	۳۶	۳۱	۱	۱۰	۱۶	A	Journal of Accounting and Public Policy
۹	۱۵۱	۳	۱۸	۱۵	۲۱	۲۰	۲۳	۱۷	۱۸	۱۶	۱	۱۱	۱۷	B	International Journal of Accounting Information Systems
۹	۲۱۵	۶	۲۸	۳۳	۳۳	۲۴	۲۷	۳۳	۱۹	۱۲	۱	۱۲	۱۸	A	Accounting Horizons
۹	۳۸۲	۷	۳۶	۴۷	۵۸	۴۵	۳۷	۴۹	۵۵	۴۸	۱	۱۳	۲۱	A	Critical Perspectives on Accounting
۹	۲۲۸	۱۳	۳۰	۲۹	۲۷	۲۴	۲۶	۲۶	۲۶	۲۷	۱	۱۴	۲۲	A	The European Accounting Review
۹	۳۰۹	۱۳	۳۴	۴۹	۴۸	۳۹	۳۶	۳۳	۳۳	۲۴	۱	۱۵	۲۳	A	Review of Accounting Studies
۸	۱۸۶	۰	۲۰	۲۴	۲۵	۲۴	۲۵	۲۳	۱۹	۲۶	۱	۱۶	۲۶	B	Accounting Forum
۹	۱۱۳	۴	۱۶	۱۲	۱۱	۱۲	۱۳	۱۳	۱۷	۱۵	۱	۱۷	۲۹	A	Accounting, Business and Financial History

تعداد نمونه	تعداد کل مقالات	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	چراک	رتبه جدید	رتبه اسکاپوس	رتبه اسمیت	نام نشریه
۹	۱۹۹	۱۶	۳۱	۳۰	۲۳	۲۳	۱۸	۱۷	۲۰	۲۱	۱	۱۸	۳۰	A	Accounting and Business Research
۹	۷۲	۴	۱۰	۸	۷	۸	۹	۹	۹	۸	۱	۱۹	۳۰	B	Journal of International Financial Management & Accounting
۹	۸۶	۴	۹	۱۳	۸	۹	۱۳	۹	۱۰	۱۱	۱	۲۰	۳۴	B	Journal of International Accounting Auditing and Taxation
۸	۶۶	۰	۱۹	۱۱	۶	۶	۹	۶	۵	۴	۲	۲۱	۳۴	B	Journal of International Accounting Research
۹	۱۵۰	۷	۲۶	۱۹	۱۸	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶	۱۷	۲	۲۲	۳۶	A	The International Journal of Accounting
۹	۲۲۳	۵	۲۷	۲۷	۲۸	۳۵	۲۴	۲۶	۲۴	۲۷	۲	۲۳	۳۸	A	Accounting History
۹	۱۵۴	۷	۲۲	۲۱	۲۰	۱۷	۱۵	۱۸	۱۷	۱۷	۲	۲۴	۳۸	B	International Journal of Auditing
۹	۳۷۰	۱۰	۴۴	۴۴	۴۷	۳۹	۶۶	۳۸	۴۲	۴۰	۲	۲۵	۴۲	B	Accounting and Finance
۹	۳۸۴	۱۰	۴۴	۴۱	۴۶	۴۶	۴۷	۴۴	۵۲	۵۴	۲	۲۶	۴۲	A	Journal of Business Finance and Accounting
۹	۱۷۲	۵	۲۶	۱۵	۲۱	۲۱	۱۹	۲۰	۲۲	۲۳	۲	۲۷	۴۵	A	ABACUS: A Journal of Accounting and Business Studies
۹	۱۳۳	۷	۱۸	۱۴	۱۳	۱۵	۲۲	۲۰	۱۳	۱۱	۲	۲۸	۴۸	A	Behavioral Research in Accounting
۸	۴۷	۰	۵	۶	۶	۵	۶	۶	۶	۷	۲	۲۹	۵۰	C	The International Journal of Digital Accounting Research
۹	۱۵۵	۱۲	۲۳	۲۰	۲۲	۱۷	۲۰	۱۶	۱۵	۱۰	۲	۳۰	۵۵	B	International Journal of Accounting and Information Management
۹	۲۵۵	۷	۳۱	۳۱	۲۸	۲۸	۳۵	۳۳	۳۲	۳۰	۲	۳۱	۵۶	B	Australian Accounting Review
۹	۱۴۰	۱۳	۲۵	۱۵	۱۵	۱۴	۱۵	۱۴	۱۴	۱۵	۲	۳۲	۵۸	C	Asian Review of Accounting
۹	۱۰۱	۴	۱۸	۱۸	۱۸	۱۵	۸	۶	۷	۷	۲	۳۳	۵۹	C	Journal of Contemporary Accounting and Economic

تعداد نمونه	تعداد کل مقالات	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	چهارک	رتبه جدید	رتبه اسکایوس	رتبه اسمیت	نام نشریه
۹	۱۶۵	۶	۲۴	۲۰	۲۳	۱۷	۲۱	۱۵	۱۸	۲۱	۲	۳۴	۶۱	B	Journal of Accounting and Organizational Change
۹	۱۷۹	۹	۲۲	۱۸	۱۹	۱۶	۲۰	۲۷	۲۵	۲۳	۲	۳۵	۶۳	A	Journal of Accounting, Auditing and Finance
۹	۲۷۶	۸	۲۸	۲۸	۲۸	۴۵	۳۱	۴۱	۳۷	۳۰	۲	۳۶	۶۴	B	Accounting Education
۹	۱۶۲	۸	۱۳	۱۴	۲۰	۲۶	۲۲	۲۵	۲۲	۱۲	۲	۳۷	۶۴	A	Issues in Accounting Education Teaching Notes
۹	۱۲۲	۵	۱۶	۱۵	۲۲	۱۴	۱۲	۱۲	۱۹	۷	۲	۳۸	۶۷	B	Qualitative Research in Accounting & Management
۸	۲۷۹	۰	۴۲	۲۵	۴۱	۳۰	۳۵	۴۱	۳۵	۳۰	۲	۳۹	۶۸	A	Advances in Accounting
۹	۱۶۴	۵	۲۱	۱۸	۲۶	۲۳	۲۲	۱۹	۱۴	۱۶	۲	۴۰	۷۲	A	Journal of Accounting Education
۸	۱۵۱	۰	۱۴	۲۱	۲۵	۲۳	۱۶	۲۲	۱۵	۱۵	۳	۴۱	۷۳	B	Research in Accounting Regulation
۹	۱۴۱	۱۳	۲۳	۱۷	۱۷	۱۴	۱۸	۱۵	۱۳	۱۱	۳	۴۲	۷۴	C	Journal of Applied Accounting Research
۸	۹۶	۰	۱۷	۱۱	۱۳	۹	۱۲	۱۲	۱۱	۱۱	۳	۴۳	۷۶	B	Accounting in Europe
۸	۱۱۹	۰	۲۳	۱۵	۲۰	۱۱	۱۱	۱۴	۱۲	۱۳	۳	۴۴	۷۷	B	Journal of Management Accounting Research
۴	۲۵	۰	۷	۸	۳	۷	۰	۰	۰	۰	۳	۴۵	۸۰	A	Journal of Accounting Literature
۹	۷۴	۵	۹	۹	۱۳	۱۲	۶	۱۰	۶	۴	۳	۴۶	۸۳	C	Social and Environmental Accountability Journal
۹	۱۲۱	۸	۲۲	۱۴	۱۴	۱۱	۱۱	۱۲	۱۵	۱۴	۳	۴۷	۸۹	B	Accounting Research Journal
۸	۴۰	۰	۹	۶	۳	۴	۵	۴	۵	۴	۳	۴۸	۹۱	C	Journal of Emerging Technologies in Accounting
۹	۱۷۷	۱۳	۲۵	۲۱	۲۰	۱۹	۲۰	۲۰	۱۹	۲۰	۳	۴۹	۹۳	C	Review of Accounting and Finance
۸	۱۰۹	۰	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۸	۱۲	۱۲	۱۱	۳	۵۰	۹۵	C	Asian Academy of Management Journal of Accounting and Finance

تعداد نمونه	تعداد کل مقالات	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	چراک	رتبه جدید	رتبه اسکاپوس	رتبه اسمیت	نام نشریه
۹	۱۱۹	۳	۱۳	۱۵	۱۷	۱۴	۱۷	۱۲	۱۴	۱۴	۳	۵۱	۹۶	C	Accounting Perspective
۶	۴۶	۰	۵	۶	۱۰	۸	۰	۰	۸	۹	۳	۵۲	۹۷	B	Advances in Public Interest Accounting
۸	۵۸	۰	۸	۸	۴	۶	۶	۷	۸	۱۱	۳	۵۳	۱۰۱	C	Accountancy Business and the Public Interest
۷	۵۲	۰	۰	۴	۷	۱۰	۷	۷	۷	۱۰	۳	۵۴	۱۰۱	B	Accounting and Public Interest
۹	۱۸۱	۱۴	۲۳	۲۲	۲۱	۲۴	۲۶	۱۸	۱۶	۱۷	۳	۵۵	۱۱۰	B	Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics
۷	۸۵	۰	۱۲	۹	۱۸	۹	۱۹	۱۰	۸	۰	۳	۵۶	۱۱۱	B	Advances in Management Accounting
۹	۱۳۴	۸	۱۸	۱۵	۱۸	۱۸	۱۷	۱۵	۱۶	۹	۳	۵۷	۱۱۷	B	International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation
۸	۶۰	۰	۵	۷	۷	۹	۷	۸	۹	۸	۳	۵۸	۱۱۸	B	Advances in Accounting Behavioral Research
۷	۷۳	۰	۰	۷	۷	۱۲	۱۸	۷	۱۰	۱۳	۳	۵۹	۱۲۱	C	Research in Accounting in Emerging Economies
۸	۶۲	۰	۱۴	۷	۳	۶	۴	۱۰	۸	۱۰	۳	۶۰	-	C	the Accounting Educators Journal
۵	۲۱	۰	۰	۴	۰	۳	۴	۰	۴	۶	۴	۶۲	-	C	Accounting, Accountability and Performance
۹	۱۰۵	۷	۱۳	۷	۱۵	۱۴	۱۸	۸	۱۲	۱۱	۴	۶۳	-	C	Book Series: Advances in Accounting Education
۷	۷۰	۰	۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۴	۶۴	-	B	Advances in Quantitative Analysis of Finance and Accounting
۷	۳۰	۰	۳	۰	۰	۳	۳	۵	۵	۱۱	۴	۶۵	-	C	African Journal of Accounting, Economics, Finance and Business
۸	۸۶	۰	۱۷	۱۲	۱۲	۱۴	۱۱	۸	۸	۴	۴	۶۶	-	C	Asia-pacific Management Accounting Journal

تعداد نمونه	تعداد کل مقالات	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰	۲۰۰۹	چهارک	رتبه جدید	رتبه اسکایپس	رتبه اسمیت	نام نشریه
۹	۲۲۵	۵	۱۹	۲۱	۳۲	۳۷	۳۹	۳۳	۲۱	۱۸	۴	۶۷	-	B	Australian Accounting Business & Finance Journal
۴	۶۰	۰	۱۶	۱۱	۲۲	۱۱	۰	۰	۰	۰	۴	۶۸	-	C	China Accounting and Finance Review
۹	۱۶۶	۵	۲۰	۲۰	۱۹	۲۲	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۴	۶۹	-	A	Financial Accountability & Management
۸	۷۹	۰	۵	۹	۱۰	۱۱	۱۰	۱۰	۱۰	۱۲	۴	۷۰	-	C	Journal of Accounting, Business and Management
۹	۷۹	۰	۱۱	۹	۹	۱۰	۱۰	۹	۱۱	۱۰	۴	۷۱	-	C	Journal of Applied Management Accounting Research
۶	۳۴	۰	۰	۰	۳	۶	۶	۶	۷	۶	۴	۷۲	-	B	Journal of Applied Research in Accounting and Finance
۹	۹۲	۷	۱۳	۱۲	۱۰	۱۱	۱۰	۱۰	۹	۱۰	۴	۷۳	-	C	Journal of Financial Reporting and Accounting
۸	۷۸۷	۰	۵۲	۵۹	۱۰	۱۴	۱۵۹	۱۳۴	۷۸	۵۹	۴	۷۴	-	C	Journal of Modern Accounting and Auditing
۸	۸۵	۰	۶	۱۳	۹	۱۲	۱۲	۱۴	۱۱	۸	۴	۷۵	-	C	Journal of Theoretical Accounting Research
۶	۸۲	۰	۰	۵	۱۲	۱۵	۱۳	۹	۱۸	۱۰	۴	۷۶	-	C	Malaysian Accounting Review
۹	۳۲۳	۲۴	۳۲	۳۴	۳۷	۲۸	۴۰	۴۶	۳۹	۴۳	۴	۷۷	-	B	Managerial Auditing Journal
۹	۱۴۸	۱۱	۲۸	۱۹	۱۷	۱۴	۱۵	۱۶	۱۳	۱۵	۴	۷۸	-	B	Pacific Accounting Review
۶۴۳	۱۳/۲۰۶	۴۳۷	۱/۶۱۰	۱/۵۶۸	۱/۶۷۴	۱/۶۷۰	۱/۶۸۰	۱/۶۰۶	۱/۵۳۳	۱/۴۲۸					جمع

۴.۱. آمار توصیفی

آماره‌های توصیفی مربوط به ۶۴۳ مقاله مندرج در نگاره ۴ نشان می‌دهد میانگین مطابقت

ساختار مقاله‌ها بیشتر از میانگین طیف (۳) است. از این رو ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری به گونه میانگین مطابق با ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی هستند. میانگین اجزای ساختار مقاله‌ها نیز به استثنای بخش پیشنهادها و محدودیت‌ها (۲/۷۹ و ۲/۲۸)، بیشتر از میانگین طیف است؛ در نتیجه، بخش پیشنهادها و محدودیت‌های مقاله‌های حسابداری، به گونه میانگین منطبق با ویژگی‌های مطلوب پیشنهادها و محدودیت‌های مقاله علمی پژوهشی نیستند. بیشترین میانگین مربوط به بخش مآخذ مقاله‌ها (۴/۹۲) و کمترین میانگین، مربوط به بخش محدودیت‌های مقاله‌ها (۲/۲۸) است.

انحراف معیار زیاد بخش‌های روش‌شناسی (۲/۰۱)، پیشنهادها (۲/۲۸) و محدودیت‌ها (۲/۰۷) و روش‌شناسی (۲/۰۱) نشان می‌دهد ویژگی‌های مطلوب این بخش‌ها در مقاله‌های بررسی‌شده پراکندگی بیشتری دارند. از سوی دیگر، کمترین انحراف معیار مربوط به بخش مآخذ (۰/۳۷) است و این موضوع نشان می‌دهد در اکثر مقاله‌های بررسی‌شده، ویژگی‌های مطلوب این بخش رعایت شده است. آماره میانه نشان می‌دهد اگر داده‌ها به ترتیب صعودی مرتب شوند، داده متناظر با عدد وسط، عدد ۳، ۴ و ۵ یا گزینه (متوسط، زیاد و بسیار زیاد) برای مطابقت ساختار مقاله‌ها و همچنین برای تمامی اجزای ساختار مقاله‌ها، به جز بخش محدودیت‌ها (۲) است؛ در نتیجه اکثر مقاله‌های بررسی‌شده ساختار و ویژگی‌های مطلوب را رعایت کرده‌اند. آماره نما برای مطابقت ساختار مقاله‌ها و همچنین برای تمامی اجزای ساختار مقاله‌ها عدد ۴ و ۵ یا گزینه (زیاد و بسیار زیاد) است و تنها در بخش محدودیت‌ها عدد نما صفر (اصلاً) است؛ در نتیجه اکثر مقاله‌ها بخش محدودیت را ندارند. به عبارتی دیگر، علت حداقل امتیاز صفر برای تمامی اجزای ساختار مقاله‌ها به جز بخش عنوان این است که در برخی از مقاله‌ها، این بخش از مقاله اصلاً وجود نداشته است، به گونه‌ای که به ترتیب در ۳۷ و ۳۶ درصد مقاله‌ها بخشی تحت عنوان پیشنهادها و محدودیت‌ها، اصلاً وجود ندارد. در مقابل، حدود ۷۵ و ۹۴ درصد مقاله‌ها از ویژگی‌های مطلوب بخش عنوان و منابع برخوردارند. در بخش مقدمه حدود ۹۳ درصد (زیاد و بسیار زیاد) مقاله‌ها از ویژگی‌های مطلوب برخوردارند. این موضوع نشان می‌دهد بخش مقدمه اهمیت ویژه‌ای دارد. در بخش چهارچوب نظری و پیشینه ۳/۶ درصد مقاله‌ها دارای ویژگی بسیار زیاد یا (کاملاً مطابق) هستند. به طور کلی هم این موضوع مصداق دارد؛ یعنی ۵/۴ درصد از مقاله‌ها به طور کامل با ساختار مطلوب مقاله علمی پژوهشی مطابقت دارند.

نگاره ۴: آماره‌های توصیفی اجزاء مقاله‌های مطالعه

اصلاً	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	توزیع فراوانی	انحراف معیار	فرا	میان	میانگین	ت.ا.
۰	۱	۲	۳	۴	۵						
۰	۱	۱	۱۱	۱۴۳	۴۸۷	تعداد	۰/۵۰	۵	۵	۴/۷۳	عنوان
۰	۰/۲	۰/۲	۱/۷	۲۲/۲	۷۵/۷	درصد					
۲۰	۰	۸	۶۷	۳۲۹	۲۱۹	تعداد	۰/۹۹	۴	۴	۴/۰۸	چکیده
۳/۱	۰	۱/۲	۱۰/۴	۵۱/۲	۳۴/۱	درصد					
۱۲۱	۰	۲	۳	۱۲۴	۳۹۳	تعداد	۱/۹۰	۵	۵	۳/۸۴	کلیدواژه‌ها
۱۸/۸	۰	۰/۳	۰/۵	۱۹/۳	۶۱/۱	درصد					
۵	۱	۴	۳۰	۱۹۹	۴۰۴	تعداد	۰/۷۴	۵	۵	۴/۵۳	مقدمه
۰/۸	۰/۲	۰/۶	۴/۷	۳۰/۹	۶۲/۸	درصد					
۸	۲۸	۶۶	۲۴۰	۲۷۸	۲۳	تعداد	۰/۹۴	۴	۳	۳/۲۷	چهارچوب نظری و پیشینه
۱/۲	۴/۴	۱۰/۳	۳۷/۳	۴۳/۲	۳/۶	درصد					
۱۱۹	۴۱	۲۲	۶۷	۲۷	۳۶۷	تعداد	۲/۰۱	۵	۵	۳/۴۶	روش‌شناسی
۱۸/۵	۶/۴	۳/۴	۱۰/۴	۴/۲	۵۷/۱	درصد					
۹۱	۳	۱۱	۴۹	۵۸	۴۳۱	تعداد	۱/۷۶	۵	۵	۳/۹۷	یافته‌ها
۱۴/۲	۰/۵	۱/۷	۷/۶	۹	۶۷	درصد					
۲۳	۰	۳۷	۵۸	۳۷۵	۱۵۰	تعداد	۱/۰۵	۴	۴	۳/۸۸	بحث و نتیجه‌گیری
۳/۶	۰	۵/۸	۹	۵۸/۳	۲۳/۳	درصد					
۲۳۸	۱۱	۱۸	۳۵	۵۹	۲۸۲	تعداد	۲/۲۸	۵	۴	۲/۷۹	پیشنهادها
۳۷	۱/۷	۲/۸	۵/۴	۹/۲	۴۳/۹	درصد					
۲۳۲	۸	۱۶۵	۱۶	۲۵	۱۹۷	تعداد	۲/۰۷	۰	۲	۲/۲۸	محدودیت‌ها
۳۶/۱	۱/۲	۲۵/۷	۲/۵	۳/۹	۳۰/۶	درصد					
۱	۰	۲	۵	۲۹	۶۰۶	تعداد	۰/۳۷	۵	۵	۴/۹۲	منابع و مآخذ
۰/۲	۰	۰/۳	۰/۸	۴/۵	۹۴/۲	درصد					
۰	۱۷	۱۳۸	۱۹۹	۲۵۴	۳۵	تعداد	۰/۹۳	۴	۳	۳/۲۳	مطابقت ساختار مقاله‌ها
۰	۲/۶	۲۱/۵	۳۰/۹	۳۹/۵	۵/۴	درصد					

۴.۲. آمار استنباطی

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، ابتدا نرمال بودن توزیع داده‌ها از طریق آزمون آماری کلموگروف اسمیرنوف بررسی شد. نتایج این آزمون نشان داد معناداری آماره کلموگروف اسمیرنوف کمتر از ۵ درصد است؛ در نتیجه توزیع داده‌ها برای تمامی فرضیه‌ها به صورت غیر نرمال است؛ بنابراین از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده شد. بدین منظور، از آزمون Q_p (آزمون میانه) در سطح اطمینان ۹۵ درصد و خطای ۵ درصد برای آزمون فرضیه اول و از آزمون کروسکال والیس و من ویتنی برای آزمون فرضیه دوم استفاده شد.

۴.۲.۱. آزمون فرضیه اول

در فرضیه اول انتظار می‌رود ساختار مقاله‌های حسابداری، مطابق با ساختار مطلوب مقاله علمی پژوهشی باشد. همچنین این فرض وجود دارد که هر بخش از مقاله‌های حسابداری منطبق با ویژگی‌های مطلوب مقاله علمی پژوهشی است. برای آزمون این فرضیه‌ها از آزمون میانه (میانه گویه‌ها در این مقاله ۳ است) استفاده شد. نگاره ۵ خلاصه یافته‌های مربوط را نشان می‌دهد.

نگاره ۵: نتایج آزمون میانه مربوط به فرضیه اول

اجزا	تعداد کل	تعداد کوچک‌تر یا مساوی میانه	تعداد بزرگ‌تر از میانه	احتمال کوچک‌تر یا مساوی میانه	احتمال بزرگ‌تر از میانه	احتمال آزمون	ضریب معناداری	نتیجه آزمون
عنوان	۶۴۳	۱۳	۶۳۰	۰/۰۲	۰/۹۸	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
چکیده	۶۴۳	۹۵	۵۴۸	۰/۱۵	۰/۸۵	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
کلیدواژه‌ها	۶۴۳	۱۲۶	۵۱۷	۰/۲۰	۰/۸۰	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
مقدمه	۶۴۳	۴۰	۶۰۳	۰/۰۶	۰/۹۴	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
چهارچوب	۶۴۳	۳۴۲	۳۰۱	۰/۵۳	۰/۴۷	۰/۵۰	۰/۱۱۵*	عدم تأیید
روش‌شناسی	۶۴۳	۲۴۹	۳۹۴	۰/۳۹	۰/۶۱	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
یافته‌ها	۶۴۳	۱۵۴	۴۸۹	۰/۲۴	۰/۷۶	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
بحث و نتیجه‌گیری	۶۴۳	۱۱۸	۵۲۵	۰/۱۸	۰/۸۲	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
پیشنهادها	۶۴۳	۳۰۲	۳۴۱	۰/۴۷	۰/۵۳	۰/۵۰	۰/۱۳۴*	عدم تأیید
محدودیت‌ها	۶۴۳	۴۲۱	۲۲۲	۰/۶۵	۰/۳۵	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید

اجزا	تعداد کل	تعداد کوچک‌تر یا مساوی میانه	تعداد بزرگ‌تر از میانه	احتمال کوچک‌تر یا مساوی میانه	احتمال بزرگ‌تر از میانه	احتمال آزمون	ضریب معناداری	نتیجه آزمون
مآخذ	۶۴۳	۸	۶۳۵	۰/۰۱	۰/۹۹	۰/۵۰	۰/۰۰۰	تأیید
مطابقت	۶۴۳	۳۵۴	۲۸۹	۰/۵۵	۰/۴۵	۰/۵۰	۰/۰۱۲	تأیید

* با توجه به اینکه مقدار احتمال آن از ۰/۰۵ بزرگ‌تر است، معنادار نیست.

نگاره ۵ نشان می‌دهد از ۶۴۳ مقاله، مطابقت ساختار مقاله‌ها برای ۳۵۴ مقاله (۵۵ درصد) کمتر یا مساوی میانه و ۲۸۹ مقاله (۴۵ درصد) بیشتر از میانه است. با این حال، از مقدار ضریب معناداری برای مطابقت ساختار مقاله‌ها می‌توان نتیجه گرفت ساختار مقاله‌های حسابداری، به‌طور کلی مطابق با ساختار مطلوب مقاله علمی پژوهشی است؛ زیرا مقدار احتمال آن (۰/۰۱۲) از ۰/۰۵ کمتر است. این تفسیر را می‌توان برای تمامی اجزای مقاله‌ها نیز انجام داد. نتایج نگاره ۵ نشان می‌دهد بخش چهارچوب نظری و پیشینه (با ضریب معناداری ۰/۱۱۵) و بخش پیشنهادها (با ضریب معناداری ۰/۱۳۴) منطبق با ویژگی‌های مطلوب مقاله علمی پژوهشی نیستند. از این رو، به‌جز این دو بخش، سایر بخش‌های مربوط به مقاله‌های بررسی شده، منطبق با ویژگی‌های مطلوب مقاله علمی پژوهشی هستند؛ به‌عنوان مثال، در بخش‌های عنوان، مقدمه و منابع به ترتیب ۹۸، ۹۴ و ۹۹ درصد مقاله‌های بررسی شده امتیازهای بیشتر از میانه را به خود اختصاص دادند و نسبت به سایر بخش‌ها از تطابق بیشتری با ویژگی‌های مطلوب مقاله علمی پژوهشی برخوردارند؛ بنابراین فرضیه اول تأیید می‌شود.

۴.۲.۲. آزمون فرضیه دوم

در فرضیه دوم انتظار می‌رود تا بین ساختار مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌هایی با درجه اعتبار مختلف، تفاوت وجود داشته باشد. بدین منظور، با چارک‌بندی نشریه‌ها و با استفاده از آزمون کروسکال والیس و من ویتنی، ساختار کلی مقاله‌ها و همچنین هر بخش از مقاله‌ها آزمون شدند. خلاصه نتایج این آزمون در نگاره ۶ ارائه شده است.

نگاره ۶: نتایج آزمون کروسکال والیس مربوط به فرضیه دوم

مطابقت ساختار مقاله‌ها	منابع و مآخذ	محدودیت	پیشنهادهای	بحث و نتیجه‌گیری	یافته‌ها	روش‌شناسی	چارچوب نظری و پیشینه	مقدمه	کلیدواژه	چکیده	عنوان	نوع
۵/۲۰	۳/۲۳	۴/۳۲	۰/۸۶	۴/۷۴	۸/۷۰	۱/۰۰	۲۶/۱۶	۱۱/۹۷	۱۰/۳۹	۸/۴۴	۵/۸۷	آماره
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	درجه آزادی
۰/۱۵۷	۰/۳۵۷	۰/۲۲۹	۰/۸۳۳	۰/۱۹۱	۰/۰۳۴	۰/۸۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۷	۰/۰۱۶	۰/۰۳۸	۰/۱۱۸	معناداری
یکسان	یکسان	یکسان	یکسان	یکسان	متفاوت	یکسان	متفاوت	متفاوت	متفاوت	متفاوت	یکسان	نتیجه

نتایج نگاره ۶ نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵ درصد، به‌طور کلی بین ساختار مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌هایی با درجه اعتبار مختلف (چارک‌ها که در نگاره ۳ مشخص شده)، تفاوت معناداری وجود ندارد ($0/157 < 0/05$)؛ به عبارت دیگر، مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌هایی که از درجه اعتبار (ضریب تأثیرپذیری یا رتبه) بالایی برخوردارند نسبت به مقاله‌هایی که در نشریه‌هایی با درجه اعتبار پایینی چاپ شده‌اند، از ساختار یکسانی برخوردار هستند؛ در نتیجه فرضیه دوم تأیید نمی‌شود. از سوی دیگر، جزئیات نگاره فوق نشان می‌دهد بین ویژگی‌های مطلوب بخش‌های چکیده، کلیدواژه، مقدمه، مبانی نظری و پیشینه و یافته‌ها در مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌هایی با درجه اعتبار بالا و ویژگی‌های مطلوب همین بخش‌ها در مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌هایی با درجه اعتبار پایین، تفاوت معناداری وجود دارد؛ به عبارت دیگر، ویژگی‌های این بخش‌ها از مقاله‌های بررسی‌شده در چارک‌ها با یکدیگر متفاوت هستند؛ چراکه احتمال معناداری این بخش‌ها کمتر از $0/05$ است؛ در نتیجه برای مقایسه این بخش از مقاله در چارک‌ها، به‌صورت جفتی از آزمون من ویتنی استفاده شد. به دلیل وجود ۴ گروه (چارک)، تعداد آزمون‌های انجام‌شده شش آزمون (دوتایی) است. نگاره ۷ خلاصه نتایج این آزمون‌ها را نشان می‌دهد.

نگاره ۷: نتایج آزمون من ویتنی مربوط به فرضیه دوم

یافته‌ها	چهارچوب نظری و پیشینه	مقدمه	کلیدواژه	چکیده	شرح
*./۰۱۳	*./۰۰۰	*./۰۰۷	*./۰۲۹	*./۰۰۸	ضریب معناداری بین چارک اول و دوم
۰/۸۲۵	۰/۹۰۰	۰/۰۹۰	۰/۴۲۶	*./۰۱۷	ضریب معناداری بین چارک اول و سوم
۰/۴۷۰	۰/۱۵۶	*./۰۰۲	۰/۲۷۴	۰/۳۷۶	ضریب معناداری بین چارک اول و چهارم
*./۰۰۸	*./۰۰۰	۰/۳۴۸	*./۰۰۲	۰/۹۸۵	ضریب معناداری بین چارک دوم و سوم
۰/۱۰۵	*./۰۰۰	۰/۴۶۹	۰/۳۹۹	۰/۲۳۶	ضریب معناداری بین چارک دوم و چهارم
۰/۳۶۱	۰/۲۴۴	۰/۱۰۷	۰/۰۶۴	۰/۲۳۷	ضریب معناداری بین چارک سوم و چهارم

*با توجه به اینکه احتمال معناداری این بخش‌ها کمتر از ۰/۰۵ است، تفاوت معناداری بین چارک‌ها وجود دارد.

نتایج نگاره ۷ نشان می‌دهد بین ویژگی‌های مطلوب تمامی بخش‌ها در مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌های چارک اول و ویژگی‌های مطلوب همین بخش‌ها در مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌های چارک دوم، تفاوت معناداری وجود دارد؛ چراکه ضریب معناداری به‌دست‌آمده برای تمامی بخش‌ها کمتر از مقدار مفروض ۰/۰۵ است. بین چارک اول و سوم تنها بخش چکیده ($۰/۰۵ < ۰/۰۱۷$)، بین چارک اول و چهارم تنها بخش مقدمه ($۰/۰۵ < ۰/۰۰۲$) و بین چارک دوم و چهارم، تنها بخش چهارچوب نظری و پیشینه ($۰/۰۵ < ۰/۰۰۰$) معنادار است که در هر دو چارک ویژگی متفاوتی دارد و ویژگی مابقی بخش‌ها با هم یکسان هستند. بین چارک دوم و سوم بخش‌های چکیده و مقدمه ویژگی‌های یکسانی را در هر دو چارک دارند و مابقی بخش‌ها با هم متفاوت هستند. بین ویژگی‌های مطلوب تمامی بخش‌ها در مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌های چارک سوم و ویژگی‌های مطلوب همین بخش‌ها در مقاله‌های حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌های چارک چهارم، تفاوت معناداری وجود ندارد؛ چراکه ضریب معناداری به‌دست‌آمده برای تمامی بخش‌ها بیشتر از مقدار مفروض ۰/۰۵ است.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

بحثی که در این مقاله دنبال شد، مربوط به ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری است. درواقع مشکل اصلی، نبود ساختاری جامع و یکسان برای نگارش مقاله‌های حسابداری است.

بدین منظور، این سؤال مطرح شد: آیا ساختاری مطلوب برای نگارش مقاله‌ای علمی پژوهشی وجود دارد؟ برای پاسخ به این مسئله، سؤال‌های دیگری مطرح شد: آیا مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری چاپ‌شده در نشریه‌ها از ساختاری علمی پیروی می‌کنند؟ آیا ساختار مقاله‌ها، در مجلات دارای اعتبار بالا با مجلات دارای اعتبار پایین تفاوت معناداری دارد؟ بدین منظور، در این مقاله ابتدا با استفاده از روش کتابخانه‌ای چهارچوب مفهومی (الگوریتم) مربوط به عناصری از ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی ارائه شد. بر اساس این چهارچوب (الگوریتم)، مقاله علمی پژوهشی شامل یازده بخش متوالی و سیستماتیک است: عنوان، چکیده، کلیدواژه، مقدمه، مبانی نظری و پیشینه، روش‌شناسی، یافته‌ها، بحث و نتیجه‌گیری، پیشنهادها، محدودیت‌ها و منابع. در مقاله حاضر نیز سعی شد تا ویژگی‌ها و گام‌های اساسی که پژوهش‌گران علمی باید در هر بخش پژوهش طی کنند، به گونه فشرده ارائه شود.

در مرحله بعد مطابقت ساختاری و همچنین ویژگی‌های هر بخش از مقاله علمی پژوهشی مطلوب، با نمونه‌گیری از مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری که در ۷۸ نشریه گوناگون بین‌المللی چاپ شده بودند، آزمون شد. نتایج آزمون در نگاره ۵ نشان داد میانگین ساختار مقاله‌های حسابداری مطابق با ساختار مطلوب مقاله علمی پژوهشی است؛ به عبارت دیگر، ترتیب ارائه بخش‌های مختلف مقاله‌های بررسی‌شده مطابق با ترتیب ارائه‌شده در مقاله‌های مطلوب علمی پژوهشی است که در نگاره ۱ در قسمت مبانی نظری آورده شده است. این نتیجه از بین ۶۴۳ مقاله بررسی‌شده، در حالی که به دست آمده است که ۵۵ درصد از مقاله‌ها از تطابق کامل برخوردار نبوده‌اند؛ بدین معنی که ترتیب رعایت شده در ۳۵۴ مقاله، به گونه کامل منطبق با چهارچوب مقاله علمی پژوهشی مطلوب نیست. از این رو، اگرچه نتایج آماری (آزمون میانه) بیان‌گر مطابقت ساختاری مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری با چهارچوب مطلوب است، این نتیجه را باید با احتیاط تفسیر کرد.

بررسی انطباق اجزای مقاله‌های حسابداری با ویژگی‌های مطلوب مقاله علمی پژوهشی نیز نشان داد که به جز دو بخش چهارچوب نظری و پیشینه و بخش پیشنهادها، سایر بخش‌های مربوط به مقاله‌های بررسی‌شده، منطبق با ویژگی‌های مطلوب مقاله‌ای علمی پژوهشی هستند. علت اصلی تطابق نداشتن بخش چهارچوب نظری و پیشینه با ویژگی‌های مطلوب این بخش، می‌تواند مربوط به نداشتن رویه یکسان در ارائه این بخش در اکثر مقاله‌ها و نبود شفافیت بین مفهوم مبانی نظری و پیشینه تحقیق حسابداران باشد؛ بدین معنی که در بسیاری از مقاله‌ها، مبانی نظری به صورت روشن و جداگانه از پیشینه پژوهش ارائه نشده است؛ همچنین تقریباً در هیچ‌یک از مقاله‌ها، پژوهش‌های

انجام شده در رابطه با موضوع مقاله بر اساس تقویم زمانی یا موضوعی ارائه نشده است؛ در نتیجه چهارچوب نظری و پیشینه در اکثر مقاله‌ها دارای ساختار واحدی نیست. این در حالی است که بخش مآخذ از سبک‌های شناخته شده در ارجاع دهی برخوردار است و به همین دلیل دارای تقریباً ساختار واحدی است؛ به گونه‌ای که ۹۹ درصد مقاله‌های بررسی شده کاملاً مطابق با ویژگی‌های مطلوب در این بخش هستند. در بخش پیشنهادها نیز این نکته گفتنی است که حدود ۳۷ درصد از مقاله‌ها فاقد چنین بخشی هستند؛ به عبارت دیگر در اکثر مقاله‌ها یا بخشی تحت عنوان پیشنهادها وجود ندارد و یا به صورت کاملاً مختصر در بخش بحث و نتیجه‌گیری به آن اشاره شده است که می‌تواند تأثیر بسزایی در روایی و پایایی پژوهش و کیفیت پژوهش‌های حسابداری نیز داشته باشد.

در مرحله آخر، تفاوت بین ساختار مقاله‌های حسابداری چاپ شده در نشریه‌هایی با درجه اعتبار مختلف بررسی شد. بدین منظور نشریه‌ها بر اساس رتبه و درجه آن‌ها مرتب و چارک‌بندی شدند. نگاره ۶ نشان داد به طور کلی ساختار مقاله‌ها در مجلات علمی پژوهشی حسابداری با درجات مختلف اعتباری با یکدیگر متفاوت نیستند. این موضوع نشان می‌دهد رتبه‌بندی مجلات، تأثیر بااهمیتی در ساختار مقاله‌های منتشر شده، ندارد؛ همچنین می‌توان نتیجه گرفت نشریه‌های حسابداری بین‌المللی در رده A، B و C، به صورت کلی چهارچوب مقاله‌های علمی پژوهشی مطلوب را در نظر می‌گیرند (البته برخی از نشریه‌ها رویکردی متفاوت در چاپ مقاله‌ها دارند که بیشتر منجر به انتشار مقاله‌هایی با محتوای علمی توصیفی و یا انتقادی می‌شود. در این مطالعه تنها مقاله‌هایی که حاوی ویژگی علمی پژوهشی بود، بررسی شد). از سوی دیگر جزئیات در نگاره ۷ و ۸ نشان داد بین ویژگی‌های مطلوب بخش‌های چکیده، کلیدواژه، مقدمه، مبانی نظری و پیشینه و یافته‌ها، در بین چارک‌ها تفاوت معناداری وجود دارد؛ اما سایر بخش‌ها تفاوتی با یکدیگر ندارند. این نتایج را این گونه می‌توان تفسیر کرد که بخش چکیده در نشریه‌هایی با درجه اعتبار بالا اهمیت ویژه‌ای دارد. به گونه‌ای که در اکثر مقاله‌ها به خصوص مقاله‌هایی که در پایگاه اطلاعاتی امرالد^{۱۴} منتشر می‌شوند، چکیده به شیوه بخش‌بخش آورده می‌شود و تمامی ویژگی‌های چکیده‌ای مطلوب در این گونه مقاله‌ها رعایت می‌شود. این در حالی است که اکثر مقاله‌های موجود در چارک اول و دوم در پایگاه اطلاعاتی امرالد منتشر شده است. مهم‌ترین تفاوت ویژگی‌های کلیدواژه‌ها با ویژگی‌های مطلوب، در تعداد واژه‌ها است که در اکثر مقاله‌ها تعداد زیاد و گاهی بی‌ربط با مقاله، ارائه شده است. استنادهای لازم برای تبیین سابقه موضوع و همچنین آوردن ساختار کلی پژوهش در مقدمه، مهم‌ترین ویژگی‌هایی هستند که باعث شده تا بین چارک‌ها در خصوص مقدمه تفاوت ایجاد شود. به گونه‌ای

که برخلاف سایر چارک‌ها، در بسیاری از مقالات موجود در چارک اول، این ویژگی‌ها رعایت شده است. یکی از دلایل عمده تفاوت در بخش چهارچوب نظری بین چارک‌ها، رعایت نکردن ویژگی مربوط به نقد پژوهش‌های پیشین است. به گونه‌ای که این ویژگی در نشریه‌های چارک اول نسبت به سایر نشریه‌ها بیشتر رعایت می‌شود. در بخش یافته‌ها، شیوه ارائه نتایج در قالب نمودارها و نگاره‌ها و به صورت آمار توصیفی و استنباطی، باعث اختلاف بین چارک‌ها شده است. در واقع، شیوه گزارش از نتایج در مقاله‌ها متفاوت است و از ساختاری نسبتاً واحد پیروی نشده است.

با توجه به اینکه تاکنون در رشته حسابداری، پژوهشی بدین شکل صورت نگرفته است، نمی‌توان نتایج این پژوهش را مستقیماً با سایر پژوهش‌ها مقایسه کرد؛ اما به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت یافته‌های این مطالعه با انتقادهای دمسکی (۲۰۰۷)، فلینگهام (۲۰۰۷)، مویزر (۲۰۰۹) و وود (۲۰۱۶) مغایر است و ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری به گونه میانگین مطابق با ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی هستند. به این معنی که به طور کلی، ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی منتشرشده در مجلات بین‌المللی حسابداری (حتی مجلات دارای اعتبار C و B) مطابق با ساختار مطلوب مقاله‌های علمی پژوهشی است؛ بنابراین تفاوت معناداری بین ساختار مقاله‌های علمی پژوهشی منتشرشده در حسابداری با سایر مقاله‌های منتشرشده در سایر رشته‌ها وجود ندارد. افزون بر این، حسابداران با اجزای روش تحقیق آشنایی دارند و روش تحقیق آن‌ها تا حدودی با ساختار کلی مقاله‌های علمی پژوهشی که عبدالخلیق و آجینکیا (۱۹۷۹)، آمنیوایی و واناروک (۲۰۱۲)، ایوانس و همکاران (۲۰۱۵)، گوستاوی (۲۰۱۷) و اسمیت (۲۰۱۷) ارائه کرده‌اند، سازگار است.

درنهایت، می‌توان نتیجه‌گیری کرد ساختار مقاله علمی پژوهشی می‌تواند به غنای هر چه بیشتر محتوای مقاله کمک کند، زوایای تاریک مسئله تحقیق را روشن سازد و به معرفی فن‌های نوین گردآوری داده‌ها و تکنیک‌های آماری و غیرآماري مربوط به مسئله تحقیق پردازد؛ در نتیجه روایی و پایایی پژوهش را ارتقا می‌بخشد و یافته‌ها را دقیق‌تر و صحیح‌تر مشخص می‌کند و از همه مهم‌تر اعتماد عمومی و پارادایم‌های مربوطه را به یافته‌های پژوهش افزایش می‌دهد.

این در حالی است که دیدگاه‌های گوناگون از مقاله علمی پژوهشی وجود دارد و همین باعث شده است تا نتوان با قطعیت درباره ساختاری واحد برای هر بخش از مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری اظهار نظر کرد. با این حال، در رشته حسابداری به عنوان یک علم، نیاز است تا به مقوله پژوهش و سیاست پژوهی توجه شود و لازمه و آغازگر آن، می‌تواند بررسی دقیق ساختار شکلی

مقاله‌های این حوزه علمی باشد.

۶. پیشنهادها

با توجه به نتایج به دست آمده در این پژوهش پیشنهاد می‌شود پژوهش‌گران در انتشارات خود چهارچوب مفهومی ارائه شده در این مقاله را بررسی کنند. همچنین به سایر پژوهش‌گران نیز پیشنهاد می‌شود تا به بررسی فلسفه وجود یا عدم وجود ساختار یکسان برای نگارش مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری بپردازند. بدین منظور، بررسی امکان‌سنجی ساختار یکسان، مزایا و معایب آن، ضرورت هر بخش از مقاله‌ها و در نهایت مطابقت ساختاری مقاله‌های علمی پژوهشی حسابداری با سایر رشته‌ها، خالی از لطف نخواهد بود. در نهایت، با توجه به چهارچوب مفهومی (نگاره ۱) و نتایج حاصل از این پژوهش، ساختار مقاله علمی پژوهشی و اجزاء آن در رشته حسابداری برای پژوهش‌گران این حوزه به شرح زیر پیشنهاد می‌شود:

(۱) عنوان، (۲) چکیده، (۳) واژه‌های کلیدی، (۴) مقدمه، (۵) مبانی نظری و پیشینه، (۶) روش‌شناسی، (۷) یافته‌ها، (۸) بحث و نتیجه‌گیری، (۹) محدودیت‌ها، (۱۰) پیشنهادها و (۱۱) مأخذ. در این میان، با توجه به نگاره‌های ۵ تا ۸، تأکید می‌شود به منظور افزایش روایی و پایایی پژوهش، پژوهش‌گران دو بخش محدودیت‌ها و پیشنهادها را به صورت دقیق و مشخص در پژوهش خود لحاظ کنند؛ همچنین، در بخش مبانی نظری، نیز پیشنهاد می‌شود از نظریه‌های معتبر و تبیین‌کننده سؤال‌های پژوهش استفاده کنند و از این طریق روابط بین متغیرها را بررسی کنند. همچنین، پیشنهاد می‌شود با جزئیات کامل به تبیین بخش روش‌شناسی پارادایم‌های پژوهش بپردازند و با توصیف کامل یافته‌ها، آن‌ها را با استدلال‌های استنتاجی خود به بوت‌ه بحث بگذارند. در نهایت، پیشنهاد می‌شود در آینده چهارچوب (الگوریتم) ارائه شده در این مطالعه گسترش یابد و برای هر زیرگروه حسابداری (حسابداری مالی، حسابداری مدیریت، حسابداری و غیره) چهارچوب (الگوریتم) مناسب با ویژگی‌های آن، تهیه شود.

۷. محدودیت‌ها

این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌های خاص خود بود. مهم‌ترین محدودیت در انجام این پژوهش جمع‌آوری مقاله‌های مربوط به جامعه و نمونه آماری بود؛ طوری که معتبر نبودن پایگاه اطلاعاتی برخی از نشریه‌ها باعث شد تا جمع‌آوری مقاله‌ها با صرف زمان و هزینه زیاد انجام

شود. افزون بر این، تحلیل ارزیابی مقاله‌ها بر اساس الگوریتم تدوین شده در این مطالعه و با زمان زیادی که پژوهش‌گران صرف آن کردند و محدودیت‌های ذاتی تحلیل محتوا انجام شده است که می‌تواند بر یافته‌های پژوهش اثر گذاشته باشد. باین وجود، با توجه به دقت کافی و حجم زیاد داده‌های انجام شده، سعی شد روایی و پایایی پژوهش افزایش یابد و آثار منفی این محدودیت‌ها به حداقل برسد.

یادداشت‌ها

1. Knowledge Translation
2. Assumption
3. Fishbone Diagram
4. Homogeneous
5. Tribal
6. Self-Protective Social Networks
7. Nsturalistic (or Interactive) Approach
8. Associations Psychological American (APA)
9. Chikago
10. Harvard
11. Vancouver
12. <https://journalmetrics.scopus.com>
13. <http://www.emeraldinsight.com>

منابع

الف. فارسی

- عبدالخلیق، راشد و آجینکیا، بیپین (۱۳۸۹)، پژوهش‌های تجربی در حسابداری: دیدگاه روش‌شناختی، چ ۲، ترجمه محمد نمازی، شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.
- منصوری، فردین؛ ثقفی، علی و موسی پور، نعمت‌الله. (۱۳۹۳)، مدلی برای کاربست‌پذیری رساله‌های دکتری حسابداری (با تأکید بر حل معضله‌های مالی و پولی)، فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، ۷ (۱)، ۱۷۳-۲۰۷.
- نمازی، محمد و موسوی‌نژاد، روح‌الله (۱۳۹۵)، بررسی کاربرد پژوهش‌های اقدامی در حسابداری، مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۱۹ (۳)، ۱-۲۸.
- نمازی، محمد؛ رجب‌دردی، حسین و روستامیمندی، اعظم. (۱۳۹۶)، بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداری در ایران، پیشرفت‌های حسابداری، ۹ (۱)، ۱۹۹-۲۲۶.

ب. انگلیسی

- Annuai, W., & Wannaruk, A. (2012). Investigating move structure of English applied linguistics research article discussions published in International and Thai Journal. *English Language Teaching*, 6(2), 1-13.
- Andrade, C. (2011). How to write a good abstract for a scientific paper or conference presentation? *Indian Journal of Psychiatry*, 53(2), 172.
- Baruch, Y. (2001). Global or North American? A geographical based comparative analysis of publications in top management journals. *International Journal of Cross Cultural Management*, 1(1), 109-126.
- Basturkmen, H. (2012). A genre-based investigation of discussion sections of research articles in dentistry and disciplinary variation. *Journal of English for Academic Purposes*, 11(2), 134-144.
- Bernardi, R. A., & Collins, K. Z. (2018). Ranking accounting scholars publishing AIS and technology research in accounting education. *AIS Educator Journal*, 13(1), 1-28.
- Bouillon, M., & Ravenscroft, S. (2010). Undergraduate preparation and dissertation methodologies of accounting Phds over the past 40 years. *Global Perspectives on Accounting Education*, 7(2), 19-29.
- Bruce, I. (2008). Cognitive genre structures in methods sections of research articles: A corpus study. *Journal of English for Academic Purposes*, 7(1), 38-54.
- Bruce, N. J. (1983). Rhetorical constraints on information structure in medical research report writing. In *ESP in the Arab World Conference*, University of Aston, UK.
- Buxton, A. B., & Meadows, A. J. (1977). The variation in the information content of titles of research papers with time and discipline. *Journal of Documentation*, 33(1), 46-52.
- Chan, K. C., Seow, G. S., & Tam, K. (2009). Ranking accounting journals using dissertation citation analysis: A research note. *Accounting, Organizations and Society*, 34(6), 875-885.
- Christenson, C. (1983). The methodology of positive accounting. *Accounting Review*, 58(1), 1-22.
- Coyne, J. G., Summers, S. L., Williams, B., & Wood, D. A. (2010). Accounting program research rankings by topical area and methodology. *Issues in Accounting Education*, 25(4), 631-654.
- Cross, C., & Oppenheim, C. (2006). A genre analysis of scientific abstracts.

- Journal of Documentation*, 62(4), 428-446.
- Cunningham, S. J. (2004). How to write a paper? *Journal of Orthodontics*, 31(1), 47-51.
- Dalton, D. W., Harp, N. L., Oler, D. K., & Widener, S. K. (2014). Managing the review process in accounting research: Advice from authors and editors. *Issues in Accounting Education*, 31(2), 235-252.
- Demski, J. S. (2007). Is accounting an academic discipline? *Accounting Horizons*, 21(2), 153-157.
- Derek, K. O., & William, R. P. (2016). How to review a paper? *Issues in Accounting Education*, 31(2), 219-234.
- Evans, J. H., Feng, M., Hoffman, V. B., Moser, D. V., & Stede, W. A. (2015). Points to consider when self-assessing your empirical accounting research. *Contemporary Accounting Research*, 32(3), 1162-1192.
- Fellingham, J. C. (2007). Is accounting an academic discipline? *Accounting Horizons*, 21(2), 159-163.
- Fields, T. D., Lys, T. Z., & Vincent, L. (2001). Empirical research on accounting choice. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1), 255-307.
- Gastel, B., & Day, R. A. (2016). *How to Write and Publish a Scientific Paper*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gran, B. (2008). *Social Research Methods*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press.
- Gustavii, B. (2017). *How to write and illustrate a scientific paper*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Haggan, M. (2004). Research paper titles in literature, linguistics and science: Dimensions of attraction. *Journal of Pragmatics*, 36(2), 293-317.
- Hartley, J., Pennebaker, J., & Fox, C. (2003). Abstracts, introductions and discussions: How far do they differ in style? *Scientometrics*, 57(3), 389-398.
- Hedges, J. R. (2007). The knowledge translation paradigm: Historical, philosophical, and practice perspectives. *Academic Emergency Medicine*, 14(11), 924-927.
- Kachelmeier, S. J. (2004). Reviewing the review process. *Journal of the American Taxation Association*, 26(s-1), 143-154.

- Kathleen, F. (2016). The future of academic style: Why citations matter in the age of Google. *Los Angeles Review of Books*. Retrieved from <https://lareviewofbooks.org/article/the-future-of-academic-style-why-citations-still-matter-in-the-age-of-google/>
- Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (1999). *Foundations of Behavioral Research*. New York, NY: Harcourt College Publishers.
- Kinney Jr, W. R. (1986). Empirical accounting research design for Ph. D. students. *Accounting Review*, 61(2), 338-350.
- Lewis, G., & Hartley, J. (2005). What's in a title? Numbers of words and the presence of colons. *Scientometrics*, 63(2), 341-356.
- Liddy, E. D. (1991). The discourse-level structure of empirical abstracts: An exploratory study. *Information Processing & Management*, 27(1), 55-81.
- Lim, J. M. H. (2006). Method sections of management research articles: A pedagogically motivated qualitative study. *English for Specific Purposes*, 25(3), 282-309.
- Loughran, T., & McDonald, B. (2016). Textual analysis in accounting and finance: A survey. *Journal of Accounting Research*, 54(4), 1187-1230.
- Martín, P. M. (2003). A genre analysis of English and Spanish research paper abstracts in experimental social sciences. *English for Specific Purposes*, 22(1), 25-43.
- Moattarian, A., & Alibabae, A. (2015). Syntactic structures in research article titles from three different disciplines: Applied linguistics, civil engineering, and dentistry. *Journal of Teaching Language Skills*, 34(1), 27-50.
- Moilanen, S. (2007). Knowledge translation in management accounting and control: A case study of a multinational firm in transitional economies. *European Accounting Review*, 16(4), 757-789.
- Moizer, P. (2009). Publishing in accounting journals: A fair game? *Accounting, Organizations and Society*, 34(2), 285-304.
- Molina, M. P. (1995). Documentary abstracting: Toward a methodological model. *Journal of the American Society for Information Science*, 46(3), 225.
- Olalere, T. (2011). Methodology in accounting research: A critique of taxonomy. Retrieved from SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1921192>
- Oler, D. K., Oler, M. J., & Skousen, C. J. (2010). Characterizing accounting research. *Accounting Horizons*, 24(4), 635-670.

- Peacock, M. (2002). Communicative moves in the discussion section of research articles. *System*, 30(4), 479-497.
- Peacock, M. (2011). The structure of the methods section in research articles across eight disciplines. *The Asian ESP Journal*, 7(2), 99-122.
- Reiter, S. A., & Williams, P. F. (2002). The structure and progressivity of accounting research: The crisis in the academy revisited. *Accounting, Organizations and Society*, 27(6), 575-607.
- Samraj, B. (2002). Introductions in research articles: Variations across disciplines. *English for Specific Purposes*, 21(1), 1-17.
- Searcy, D. L., & Mentzer, J. T. (2003). A framework for conducting and evaluating research. *Journal of Accounting Literature*, 22, 130-167.
- Smith, M. (2009). *Research Methods in Accounting*. London: Sage Publication.
- Smith, M. (2017). *Research Methods in Accounting*. London: Sage Publication.
- Soler, V. (2007). Writing titles in science: An exploratory study. *English for Specific Purposes*, 26(1), 90-102.
- Suppe, F. (1998). The structure of a scientific paper. *Philosophy of Science*, 65(3), 381-405.
- Swales, J. M. (1981). *Aspects of Article Introductions*. Language Studies Unit, University of Aston in Birmingham.
- Wood, D. A. (2016). Comparing the publication process in accounting, economics, finance, management, marketing, psychology, and the natural sciences. *Accounting Horizons*, 30(3), 341-361.